BANK SPÓŁDZIELCZY
W RUTCE-TARTAK

Ujawnienie informacji
o charakterze ilościowym i jakościowym dotyczące profilu ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji ujawnianej zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, część ósma, a także art. 111a ustawy Prawo bankowe

wg stanu na dzień 31.12.2020 roku

Spis treści

I. Wstęp 4

II. Informacje ujawniane na podstawie art. 111a ustawy Prawo bankowe 5

III. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia 5

IV. Zakres stosowania – art. 436 8

V. Fundusze własne – art. 437 8

VI. Wymogi kapitałowe – art. 438 9

VII. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439 15

VIII. Bufory kapitałowe – art. 440 15

IX. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441 15

X. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442 Rozporządzenia 15

XI. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443 19

XII. Korzystanie z ECAI – art. 444 20

Na dzień 31.12.2020 r. Bank posiadał ekspozycje, którym przypisano wagi ryzyka według ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej. 20

XIII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445 20

XIV. Ekspozycje na ryzyko operacyjne – art. 446 20

XV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447 22

XVI. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448 23

XVII. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449 25

XVIII. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450 25

XIX. Dźwignia finansowa – art. 451 27

XX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452 28

XXI. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453 28

XXII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego – art. 454 30

XXIII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego – art. 455 30

XXIV. Wymogi informacyjne na temat podejścia do ryzyka płynności zgodnie z Rekomendacją 18 Rekomendacji P 30

Załącznik nr 1 40

Załącznik nr 2 49

Załącznik nr 3 50

Załącznik nr 4 64

I. Wstęp

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem") w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem" według stanu na 31 grudnia 2020 r.
2. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
   1) *nie stosuje* pominięcia informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
   2) *nie stosuje* pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
3. Bank informuje, że niniejszy dokument obejmuje cały zakres ujawnianych informacji, określonych w Części Ósmej Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 CRR. Ujawnienia informacji w innych dokumentach przez Bank wynika z art. 434 ust. 2 CRR.
4. Wszelkie dane liczbowe prezentowane są w tysiącach złotych, a ewentualne różnice w sumach i udziałach mogą wynikać z zaokrągleń kwot do tysięcy złotych oraz zaokrągleń udziałów procentowych do miejsc setnych.

Bank Spółdzielczy w Rutce-Tartak z siedzibą w Suwałkach prowadzi swoją działalność od 1990r. Bank Spółdzielczy jest spółdzielnią prowadzącą działalność na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze, innych ustaw oraz Statutu Banku. Bank działa w interesie swoich członków, prowadzi działalność bankową na rzecz osób fizycznych, prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, jeżeli posiadają zdolność prawną. Bank prowadzi działalność samodzielną, w ramach statusu prawnego określonego w art. 1

ust. 2 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających i współpracuje z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. Od 6 kwietnia 2019 r. Bank, po uzyskaniu zezwolenia KNF, może prowadzić swoją działalność na obszarze całego kraju. Poza Centralą, Bank prowadzi działalność poprzez sieć placówek. Wykaz placówek, w których Bank prowadził działalność na 31.12.2020 r. wraz z ich lokalizacją przedstawiono w Tabeli nr 1.

Tabela 1. Wykaz placówek

Lp.	Placówki BS w Rutce Tartak	Lokalizacja
1.	Centrala BS w Rutce Tartak	16-400 Suwałki, ul. Sejneńska 2
2.	Oddział w Raczkach	16-420 Raczki, ul. Kościelna 3
3.	Oddział w Filipowie	16-424 Filipów, Plac St. Batorego 28
4.	Oddział w Przerośli	16-427 Przerośl, ul. Suwalska 2B
5.	Oddział w Rutce-Tartak	16-406 Rutka Tartak, ul. 3-go Maja 6
6.	Punkt kasowy w Sejnach	16-500 Sejny, ul. Piłsudskiego 3

II. Informacje ujawniane na podstawie art. 111a ustawy Prawo bankowe

Na podstawie art. 111a Bank podaje do publicznej wiadomości:

1) informacje o działalności w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 rozporządzenia nr 575/2013 za dany rok obrotowy – nie dotyczy. Bank działa tylko na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i nie posiada podmiotów zależnych;
2) stopę zwrotu z aktywów, obliczoną jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej- na dzień 31.12.2020 r. wynosi: 0,33 %;
3) informacje o zawarciu umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1, stronach umowy, jej przedmiocie oraz kosztach, o ile działa w jednym z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1 – nie dotyczy, Bank nie działa w holdingu i nie zawarł takiej umowy.

III. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak" przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii zarządzania Bankiem Spółdzielczym w Rutce – Tartak na lata 2019-2023" i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji.
2. Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym: Polityką kapitałową Banku Spółdzielczego w Rutce – Tartak, Planem ekonomiczno-finansowym, a także Politykami i Instrukcjami zarządzania poszczególnymi ryzykami.
3. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele w zakresie zarządzania poszczególnymi

ryzykami. W Banku prowadzony jest proces identyfikowania i pomiaru lub szacowania ryzyka, kontroli ryzyka, monitorowania i raportowania o ryzyku związanym z jego działalnością. Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru lub szacowania ryzyka dostosowane do wielkości i profilu ryzyka. W celu realizacji procesów wymienionych wyżej w Banku, realizowane są zadania związane z analizą podstawowych wartości mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

4. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarte są w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu. Załącznik nr 1 zawiera jednocześnie informacje objęte art. 111 a ust. 3 ustawy – Prawo bankowe.
5. Zatwierdzone przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą Banku oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez Art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w Załączniku nr 2.
6. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w Załączniku nr 3.
7. Informacje na temat poziomu ekspozycji nieobsługiwanych zgodnie z wytycznymi EBA/GL/06/2018 zawarte są w Załączniku nr 4.
8. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:
   1) Do 30.09.2020 r. Zarząd Banku pracował w następującym składzie:
      - Prezes Zarządu Banku,
      - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych,
      - Wiceprezes Zarządu ds. ekonomicznych,
      oraz Członek Zarządu (Społeczny).
      Zmiany w Zarządzie nastąpiły z dniem 01.10.2020 r. w związku z rozszerzeniem składu Zarządu oraz zmianą podziału kompetencyjnego pomiędzy poszczególnymi jego członkami. Obecnie Zarząd liczy 5 osób:
      - Prezes Zarządu Banku,
      - Wiceprezes Zarządu ds. ryzyka,
      - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych,

- Członek Zarządu/Główny Księgowy,
oraz Członek Zarządu (Społeczny).

Członkowie Zarządu Banku nie pełnią stanowisk kierowniczych poza Bankiem. Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich. Przez stanowisko kierownicze należy rozumieć funkcje członka zarządu lub rady nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 rozporządzenia nr 575/2013, lub podmiotach, w których bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 rozporządzenia nr 575/2013.

2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg „Regulaminu działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Rutce-Tartak" oraz „Statutu Banku Spółdzielczego w Rutce-Tartak" biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza co najmniej raz na 2 lata zgodnie z „Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu oraz osób zajmujących stanowiska istotne w Banku Spółdzielczego w Rutce Tartak". Członków Rady Nadzorczej wybiera i odwołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Rutce – Tartak, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata, jak również dokonuje oceny następczej zgodnie z „Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Rutce-Tartak". Rada Nadzorcza składa się z 12 osób.
3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
4) Bank, z uwagi na skalę działania, nie tworzy komitetu ds. ryzyka ani komitetu ds. wynagrodzeń (zgodnie z art. 9cb ustawy Prawo bankowe i art. 435 ust. 2 lit. d) Rozporządzenia CRR).
5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Komitetu Audytu/Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty odpowiednią *Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Rutce Tartak* definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a

także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

IV. Zakres stosowania – art. 436

Nie dotyczy.

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

V. Fundusze własne – art. 437

Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

Tabela 2. Fundusze własne na dzień 31.12.2020 r.

Pozycje	Kwota
Fundusze własne	**27 829**
Kapitał TIER I	**27 829**
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	**27 829**
Kapitał rezerwowy	26 330
Zysk lub strata możliwa do przypisania właścicielom jednostki dominującej	0
(-) część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	0
Skumulowane inne całkowite dochody	1 383
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	0
Instrumenty kapitałowe (tj. f. udziałowy)	263
(-) wartości niematerialne i prawne	- 60
(-) Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych, w tym ostrożnej wyceny (AVA)	- 86
KAPITAŁ TIER II	**0**
Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego (do wysokości limitu 1,25% RWA)	0

Opis podstawowych składników funduszy własnych:

a) Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy) – tworzony jest głównie z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku. Fundusz ten zasila również wpisowe wpłacone zgodnie z statutem,

b) Fundusz ogólnego ryzyka bankowego- tworzony jest zgodnie z art. 127 ust. 2 ustawy

z dnia 29 sierpnia 1997r.- Prawo Bankowe na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej. Fundusz tworzony jest na podstawie decyzji Zebrania Przedstawicieli.

c) Zysk lub strata możliwa do przypisania właścicielom jednostki dominującej (zyski zatrzymane) – pozycja równa wypracowanemu zyskowi netto, który jest korygowany z rachunku funduszu dla celów obliczania norm ostrożnościowych, jeżeli nie zaistniały przesłanki zaliczenia do funduszy własnych określone w Rozporządzeniu CRR,
d) Skumulowane inne całkowite dochody – pozycja składa się z funduszu z aktualizacji wyceny, majątku trwałego oraz niezrealizowanego zysku i straty z aktywów dostępnych do sprzedaży,
e) Instrumenty kapitałowe – składa się w głównej mierze z funduszu udziałowego,
f) Wartości niematerialne i prawne – pozycja obejmuje wartości niematerialne i prawne posiadane przez bank w kwocie netto, pomniejszające fundusze własne,
g) Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych, w tym ostrożnej wyceny (AVA) – pozycja ta obejmuje wartość filtra ostrożnościowego AVA obliczanego w ramach metody uproszczonej jako 0,1% sumy wartości bezwzględnej aktywów i zobowiązań wycenianych według wartości godziwej,
h) Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego (kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem)– korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego, przed skutkami podatkowymi, w wysokości do maksymalnie 1,25 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.

Bank nie korzysta z kapitału krótkoterminowego.

VI. Wymogi kapitałowe – art. 438

1. Skrótowy opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

Dążąc do tego celu w procesie ICAAP realizowane są następujące działania:

- identyfikacja rodzajów ryzyka występujących w Banku,
- wyodrębnienie istotnych rodzajów ryzyka,
- pomiar i alokacja kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka;
- agregacja kapitału wewnętrznego,
- monitorowanie i raportowanie kapitałowe;
- zarządzanie adekwatnością kapitałową.

System zarządzania kapitałem i ryzykiem Banku zapewnia spójną politykę relacji

pomiędzy kapitałem i poziomem ryzyka oraz wewnętrzną kontrolę nad procesem ICAAP, gwarantującą jego prawidłowość oraz dostosowywanie do zmieniających się warunków funkcjonowania.

Bank szacuje kapitał wewnętrzny w okresach kwartalnych zgodnie z wymogami zatwierdzonymi przez Zarząd i Radę Nadzorczą według „Instrukcji zarządzania ryzykiem kapitałowym oraz szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak".

Proces oceny kapitału wewnętrznego (ICAAP) jest prowadzony w dwóch filarach:

- Filar I obejmuje ryzyka oceniane w ramach wymogów regulacyjnych;
- Filar II obejmuje pozostałe ryzyka uznane za istotne w procesie zarządzania i oceny adekwatności kapitałowej.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego Banku są rozwiązania oparte o minimalny regulacyjny wymóg kapitałowy (8%) wynikające z zasad określonych dla filaru I. W kolejnym etapie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyka zidentyfikowane w procesie oceny adekwatności kapitałowej w odniesieniu do:

- ryzyka kredytowego (z zastosowaniem metody standardowej do wyliczenia minimalnych wymogów kapitałowych),
- ryzyka rynkowego (z zastosowaniem metod wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego),
- ryzyka operacyjnego (z zastosowaniem metody podstawowego wskaźnika do wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych).

Następnie Bank wylicza wewnętrzne wymogi kapitałowe na pokrycie dodatkowych ryzyk, które są zdefiniowane w Instrukcji zarządzania ryzykiem kapitałowym oraz szacowania kapitału wewnętrznego w Banku:

- ryzyka koncentracji zaangażowań odnoszącego się do:
  1. koncentracji dużych zaangażowań,
  2. koncentracji branżowej (w sektor gospodarki),
  3. koncentracji przyjętych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,
  4. koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy,

Badany jest poziom zaangażowań w stosunku do wartości granicznych ustalonych w oparciu o poziom posiadanych funduszy własnych lub udziału w portfelu ekspozycji kredytowych ogółem, po przekroczeniu którego istnieje konieczność utrzymania dodatkowego kapitału wewnętrznego,

- ryzyko koncentracji znacznych zaangażowań kapitałowych
- ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej z uwzględnieniem:

1. ryzyka przeszacowania,
2. ryzyka bazowego,
3. ryzyka opcji klienta,
4. zmiany wartości ekonomicznej kapitału.

Badany jest wpływ zmian oprocentowania na poziom funduszy własnych (ryzyko przeszacowania i ryzyko bazowe). Ocenie podlega poziom zrywalności depozytów oraz stopień spłacania przed terminem kredytów (ryzyko opcji klienta). Bank dokonuje badania wpływu niekorzystnej zmiany wartości ekonomicznej kapitału na skutek zastosowania testu warunków skrajnych (+/- 200 p.b.) oraz testów scenariuszowych na poziom funduszy własnych oraz kapitału podstawowego Tier I (ryzyko zmiany wartości ekonomicznej kapitału);

- ryzyka płynności – badany jest wpływ szokowego spadku bazy depozytowej na wskaźnik LCR wyznaczony zgodnie z *Instrukcją zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak* i wyznacza się wewnętrzny kapitał, jako koszt pozyskania aktywów płynnych w przypadku spadku wskaźnika poniżej ustalonego limitu;
- ryzyka wyniku finansowego – dokonuje się analizy wielkości planowanego wyniku finansowego na dany rok według planu finansowego zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą, a wielkością zrealizowaną na datę analizy,
- ryzyka kapitałowego – określa się wpływ na adekwatność kapitałową koncentracji funduszu udziałowego oraz pakietu dużych udziałów,
- ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej – porównuje się wysokość wskaźnika na koniec danego kwartału z wartością limitu zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą. Jeżeli poziom wskaźnika jest niższy Bank wylicza wewnętrzny wymóg kapitałowy,
- ryzyka cyklu gospodarczego – analizuje się poziom kredytów zagrożonych w obligu kredytowym wyliczonych na koniec ostatnich 5 lat kalendarzowych poprzedzających datę analizy,
- ryzyka strategicznego – ocenia się skalę i specyfikę prowadzonej działalności bankowej w okresie poprzednich 12 miesięcy i planowanych w tym zakresie zmian na okres następnych 12 miesięcy,
- ryzyka utraty reputacji – analizuje się zdarzenia przeszłe z okresu 12 miesięcy poprzedzających datę analizy, związane z bankiem oraz sektorem bankowym,
- ryzyka transferowego – ocenia się skalę transferów zagranicznych przeprowadzonych w Banku (transferów własnych i klientowskich),
- ryzyka rezydualnego – ocenia się typy przyjętych zabezpieczeń prawnych,
- ryzyka modeli – dokonuje się analizy stosowanych przez Bank modeli,

- ryzyka prawnego – analizuje się wpływ potencjalnych kosztów i strat z tytułu niekorzystnych rozstrzygnięć sporów przed sądami powszechnymi lub arbitrażem na fundusze własne Banku,
- ryzyka inwestycji finansowych – bada się wpływ wyniku przeprowadzanego testu warunków skrajnych z tytułu tego ryzyka na poziom kapitału Tier I Banku.

Ostatnim etapem jest ustalenie sumarycznego wymogu kapitałowego. Bank dokonuje zestawienia wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk dotyczących zarówno Filaru I jak i Filaru II. Suma wewnętrznych wymogów kapitałowych stanowi łączną wartość wewnętrznych wymogów kapitałowych. Jeżeli sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy jest niższy niż całkowity wymóg kapitałowy, ustalony w Filarze I, Bank przyjmuje za sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy (kapitał wewnętrzny) wymóg kapitałowy ustalony w Filarze I (wymogi regulacyjne).

Bank spełnia wymogi w zakresie funduszy własnych zgodnie z Art. 92 Rozporządzenia UE tzn. objęte:

- łącznym współczynnikiem kapitałowym,
- współczynnikiem kapitału Tier 1,
- współczynnikiem kapitału podstawowego Tier 1 (CET1).

W przypadku groźby przekroczenia lub wystąpieniu przekroczenia wymogów informowany jest bezzwłocznie Zarząd.

Bank nie prowadzi działalności w portfelu handlowym, a dla dużych ekspozycji w portfelu bankowym przestrzega i nie przekracza limitów określonych w art. 395-403 Rozporządzenia. Bank przy ustalaniu ekspozycji na ryzyko nie stosuje ocen kredytowych sporządzonych przez wyznaczoną ECAI lub agencje kredytów eksportowych. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego związanego z ekspozycjami wobec MŚP mnoży się przez współczynnik 0,7619. Bank nie wyznacza wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego oraz z tytułu ryzyka rozliczenia, ryzyka cen towarów, rozmycia oraz ryzyka kredytowego kontrahenta.

W zakresie ryzyka kredytowego Bank nie stosuje kompensowania transakcji bilansowych. Zabezpieczenia wykorzystywane są do pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na kredyty zagrożone.

2. Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE- **nie dotyczy.**
3. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii

ekspozycji określonej w art. 112.

Lp.	Klasy ekspozycji	Waga ryzyka ekspozycji występujących w Banku na dzień Ujawnienia	Kwota ekspozycji	Wielkość ważona	Współczynnik wsparcia MŚP wynoszący 0,7619	Wyliczony bilansowy wymóg kapitałowy
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0%	185 935	0	0	0
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	20%	26 709	5 342	5 342	427
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	50%	58	29	29	2
4.	Ekspozycje wobec instytucji	20%	20 661	4 132	4 132	331
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	100%	27 774	27 774	23 115	1 849
6.	Ekspozycje detaliczne	75%	96 763	72 572	63 989	5 119
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	35%/50%/100%	0	0	0	0
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	100%	270	270	270	22
9.	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	150%	5	7	7	1
10.	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	100%	0	0	0	0
11.	Ekspozycje kapitałowe	100%	3 087	3 087	3 087	247
12.	Inne ekspozycje	0%	4 817	0	0	0
		100%	6 115	6 115	6 115	489
		250%	745	1 861	1 861	149
Razem			**372 937**	**121 189**	**107 947**	**8 636**

Wyliczony bilansowy wymóg kredytowy na dzień 31.12.2020 r. wyniósł 8 636 tys. zł, natomiast wymóg kredytowy pozabilansowy ukształtował się na poziomie 234 tys. zł. Razem wymóg z tytułu ryzyka kredytowego wyniósł 8 870 tys. zł.

4. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c);

Tabela 3. Wymogi kapitałowe w odniesieniu do ryzyka rynkowego

Lp.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy

2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0

Łączna wartość kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyk Filaru I i Filaru II w działalności Banku wynosiła na koniec 2020 roku 10 173 tys. zł, z czego 8 870 tys. zł przypadło na wymóg z tytułu ryzyka kredytowego (Filar I) co stanowiło 87,2% kapitału wewnętrznego, a 1 303 tys. zł na wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego (12,8% kapitału wewnętrznego). Wskaźnik pokrycia funduszami własnymi kapitału wewnętrznego wyniósł 274%.

Tabela nr 4. Wymogi kapitałowe Banku na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na 31 grudnia 2020 r. w tys. zł (FILAR I i FILAR II)

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru II (ponad Filar I)
Ryzyko kredytowe	**8 870**	**8 870**	**0**
Ryzyko rynkowe	**0**	**0**	**0**
Ryzyko operacyjne	**1 303**	**1 303**	**0**
Pozostałe wymogi	**0**	**0**	X
Łączny wymóg na ryzyka Filaru I	**10 173**	**10 173**	**0**
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	**0**	X	**0**
koncentracji dużych zaangażowań	0	X	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	X	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	**0**	X	**0**
Ryzyko płynności	**0**	X	**0**
Ryzyko wyniku finansowego	**0**	X	**0**
Ryzyko kapitałowe, z tego:	**0**	X	**0**
ryzyko koncentracji funduszu udziałowego	0	X	0
ryzyko koncentracji dużych udziałów	0	X	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	**0**	X	**0**
ryzyko cyklu gospodarczego	0	X	0
ryzyko strategiczne	0	X	0
ryzyko utraty reputacji	0	X	0
ryzyko transferowe	0	X	0
ryzyko rezydualne	0	X	0
ryzyko modeli	0	X	0
Ryzyko prawne	0	X	0
Ryzyko inwestycji finansowych	0	X	0
Łączna wartość oszacowanych wymogów kapitałowych	**10 173**	**10 173**	**0**
Kapitał wewnętrzny - Filar II	**10 173**	X	X
Bufor zabezpieczający	**3 179**	X	X
Bufor systemowy	**0**	X	X
Fundusze własne	**27 829**	X	X
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych	**17 656**	X	X
Współczynnik wypłacalności - Filar I [%]	**21,88**	X	X
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności - Filar II [%]	**21,88**	X	X

Bank Spółdzielczy w Rutce Tartak podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwala Bankowi na bezpieczny rozwój.

VII. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439

Nie dotyczy.

VIII. Bufory kapitałowe – art. 440

Na podstawie art. 83 oraz art. 96 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym od dnia 1 stycznia 2016 r. wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium RP. Wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia. Natomiast bufor zabezpieczający wynoszący 2,5% całkowitej kwoty ekspozycji na ryzyko wg stanu na koniec roku 2020 wyniósł 3 179 tys. zł. Ponadto zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów (Dz.U. 2020 poz. 473) od 19 marca 2020 r. uchylony został obowiązek utrzymywania bufora ryzyka systemowego (BRS), który od dnia 1 stycznia 2018 r. wynosił 3%.

IX. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441

Nie dotyczy. Bank nie jest bankiem istotnym systemowo.

X. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442 Rozporządzenia

1. Definicja pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości

Należności przeterminowane rozumiane są jako niespłacone w określonych w umowie terminach kwoty odsetek lub rat kapitałowych.

Należnościami zagrożonymi są to należności zaklasyfikowane do jednej z kategorii, tj.: poniżej standardu, wątpliwe lub stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Definicja ta stosowana jest dla celów rachunkowości. Rezerwy na ryzyko kredytowe zwane „rezerwami celowymi" tworzone są na ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii normalne dla kredytów i pożyczek detalicznych, kategorii pod obserwacją oraz grupy kredytów „zagrożone", tj. poniżej standardu, wątpliwe i stracone. Rezerwy celowe w 2020 r. tworzone były na zasadach zgodnych z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością

banków z późniejszymi zmianami oraz wewnętrzną procedurą Banku zgodną z rozporządzeniem.

Bank dokonuje klasyfikacji oraz tworzy rezerwy celowe biorąc pod uwagę:

- kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek (dla ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa i kredytów detalicznych);
- dwa niezależne kryteria dla pozostałych kredytów:
  - kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek,
  - kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta

Rezerwy celowe tworzy się w ciężar kosztów.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji. Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznanym ryzykiem, tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego.

Stosowane techniki redukcji ryzyka kredytowego oraz informacje o nich zawarto w rozdziale XXI. Zabezpieczenia wykorzystywane są jako pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych.

3. Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji.

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej, bez uwzględnienia efektów technik redukcji ryzyka kredytowego na dzień 31.12.2020 r. wyniosła 372 937 tys. zł.

Tabela 5. Ekspozycje według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego.

Klasa ekspozycji	2019	2020	Średnia kwota ekspozycji
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	145 014	185 935	165 475
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	20 427	26 709	23 568

Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	165	58	112
Ekspozycje wobec instytucji	24 538	20 661	22 600
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	23 867	27 774	25 821
Ekspozycje detaliczne	84 918	96 763	90 841
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	0	0	0
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	641	270	456
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	5	5	5
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0	0
Ekspozycje kapitałowe	3 087	3 087	3 087
Inne pozycje	10 227	11 676	10 952
Razem – wartość ekspozycji	**312 889**	**372 937**	

4. **Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach –** nie dotyczy.

   Struktura geograficzna ekspozycji nie jest prezentowana, ponieważ Bank prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

5. **Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach**

   Bank monitoruje portfel kredytowy z uwzględnieniem struktury branżowej w wartościach nominalnych (limity koncentracji), bez podziału na klasy ekspozycji.

Tabela 6. Ekspozycje wg branż – 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Branża gospodarki:	**wartość nominalna ekspozycji**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	25 983
Górnictwo i wydobywanie	200
Przetwórstwo przemysłowe	4 288
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność	608

związana z rekultywacją	
Budownictwo	7 855
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	12 709
Transport i gospodarka magazynowa	0
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4 723
Informacja i komunikacja	15
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	388
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	18 181
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 338
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	716
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19 657
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 493
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	95
Pozostała działalność usługowa	1 932

Tabela 7. Ekspozycje wobec MŚP w podziale na klasy ekspozycji – 31.12.2020 r. (w tys. zł)

KLASA EKSPOZYCJI	Ekspozycje wobec MŚP	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia wobec MŚP
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	19 568	14 909
Ekspozycje detaliczne	48 062	27 464

6. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach – *zapadalność wg kategorii ekspozycji.*

Tabela 8. Ekspozycje wg rezydualnych terminów zapadalności – 31.12.2020 r. (w tys. zł – wartość nominalna) – wg sprawozdania FIN 005_1

	<= 1 tygodnia	> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	>1 miesiąca <= 3 miesięcy	> 3 miesięcy <= 6 miesięcy	> 6 miesięcy <= 1 roku	> 1 roku <= 2 lat	> 2 lat <= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <=20 lat	> 20 lat	bez określonego terminu	RAZEM
Razem	52	30 991	4 033	5 397	12 976	14 961	63 804	170 883	30 932	5 575	26 381	365 985
Należności Sektor finansowy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25 477	25 477
Należności Sektor niefinansowy	52	718	3 831	4 507	11 944	12 845	28 028	32 169	26 932	5 575	902	127 503

Należności Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	23	202	890	1 032	2 116	5 776	9 714	0	0	2	19 755
Instrumenty dłużne	0	30 250	0	0	0	0	30 000	129 000	4 000	0	0	193 250
Pozostałe aktywa												0

7. Kwota ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym; **- nie dotyczy z uwagi na fakt, że bank działa lokalnie.**

8. Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości, przedstawione oddzielnie **– uzgodnienie (salda) rezerw dla całego portfela.**

Tabela 9. Zmiana stanu wartości rezerw celowych na należności bilansowe w okresie od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. (w tys. zł.)

Wyszczególnienie	Na należności normalne i pod obserwacją	Na należności poniżej standardu	Na należności wątpliwe	Na należności stracone	Razem
Stan na początek okresu	286	36	0	7 822	8 144
Zwiększenia	0	0	0	0	0
Utworzenie rezerw celowych	139	0	131	94	364
Inne zwiększenia	0	0	0	0	0
Zmniejszenia	0	1	0	11	12
Rozwiązanie rezerw tworzonych w koszty	0	0	0	0	0
Umorzenie w ciężar rezerw	0	0	0	0	0
Odpisanie do ewidencji pozabilansowej	0	0	0	7 015	7 015
Inne zmniejszenia	0	0	0	0	0
Zmiany z tytułu przekwalifikowania	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	425	35	131	890	1 481

XI. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiejkolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Tabela 10. Aktywa obciążone i wolne od obciążeń

	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych
Instrumenty udziałowe	0	3 092
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	0	192 949
Obligacje zabezpieczone	0	0
Papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0	0
Wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	147 437
Wyemitowane przez instytucje finansowe	0	45 512
Wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	144 559
Inne aktywa	0	32 460
Aktywa razem	**0**	**373 060**

Na dzień 31.12.2020 roku wszystkie aktywa Banku były wolne od obciążeń.

XII. Korzystanie z ECAI – art. 444

Na dzień 31.12.2020 r. Bank posiadał ekspozycje, którym przypisano wagi ryzyka według ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej.

XIII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445

W 2020 roku Bank wyznaczał wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z metodą, o której mowa w art. 351 Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku , jak i w całym 2020 roku, całkowita pozycja walutowa netto nie przekroczyła 2% łącznych funduszy własnych Banku – nie wystąpiła konieczność wyznaczenia wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego.

Z uwagi na skalę działalności walutowej oraz uzyskane parametry, generowane ryzyko nie stanowi zagrożenia dla funkcjonowania Banku i kształtuje się na niskim poziomie.

XIV. Ekspozycje na ryzyko operacyjne – art. 446

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2020 r. wynosi 1 303 tys. zł. Bank bada czy kapitał alokowany w ramach metody wskaźnika bazowego jest wystarczający na pokrycie ponoszonego ryzyka.

Identyfikacja i monitorowanie ryzyka odbywa się poprzez analizę zdarzeń zarejestrowanych i sklasyfikowanych do grupy ryzyka operacyjnego oraz ich wpływu na potencjalne straty finansowe jak i niefinansowe.

Dla ryzyka operacyjnego w ramach procesu ICAAP Bank bada i ocenia koszty oraz potencjalne koszty z tytułu zdarzeń (incydentów) w ramach ryzyka operacyjnego, które wystąpiły w Banku na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy.

Zespół zarządzania ryzykami i analiz odpowiedzialny za monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego stwierdza, że zaistniałe zarejestrowane zdarzenia nie miały istotnego wpływu na działalność Banku i jego wynik finansowy. Nie wystąpiły przesłanki alokacji dodatkowego kapitału wewnętrznego w ramach procesu ICAAP.

W 2020 r. w Banku nie wystąpiły żadne sprawy sądowe prowadzone przez Bank i przeciwko Bankowi oraz nie zostały poniesione koszty przez Bank w wyniku niekorzystnych rozstrzygnięć spraw sądowych.

Zatwierdzony przez Zarząd akceptowalny poziom ryzyka w postaci limitów ostrożnościowych dla ryzyka operacyjnego nie został naruszony.

Zaewidencjonowana ilość i wysokość strat operacyjnych w 2020 roku w poszczególnych kategoriach ryzyka zawiera **Tabela nr 11.**

Tabela 11. Ilość i wysokość strat operacyjnych w podziale na kategorie ryzyka w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak

L.p.	Kategoria	Zdarzenia operacyjne (szt.)	Strata (w tys. zł)
1.	Oszustwa wewnętrzne	0	0,00
2.	Oszustwa zewnętrzne	0	0,00
3.	Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	0	0,00
4.	Klienci, produkty i praktyka biznesowa	0	0,00
5.	Uszkodzenia aktywów	1	0,00
6.	Zakłócenia działalności i błędy systemów	25	1,79
7.	Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	67	2,55
Razem		**93**	**4,34**

Zdarzenia ryzyka operacyjnego, które wystąpiły w 2020 r. nie miały istotnego wpływu oraz nie zagrażały bezpieczeństwu działalności Banku.

Dominowały zdarzenia zarejestrowane, zgodnie z podziałem wg Rekomendacji M, do kategorii 7, których odnotowano 67. Bank odnotował minimalne, tj. 4,34 tys. zł straty rzeczywiste w wyniku zaistniałych zdarzeń.

Bank w ramach procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym identyfikuje zdarzenia ryzyka operacyjnego, ewidencjonuje i przeprowadza analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W koniecznych przypadkach podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące w szczególności zmianę procesów wewnętrznych banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizowanie odpowiednich szkoleń dla pracowników.

XV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447

Bank według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku posiadał następujące ekspozycje kapitałowe:

1) akcje Polskiego Banku Apeksowego S. A. w likwidacji,
2) akcje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.,
3) pozostałe udziały.

Tabela 10. Posiadane akcje i udziały wg stanu na 31.12.2020r.

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa
Polski Bank Apeksowy S. A. w likwidacji	1 620
Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	1 467
Pozostałe udziały	5
Razem	**3 092**

Zaangażowanie kapitałowe Banku na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiło 3 092 tys. zł, tj. 11,1% funduszy własnych.

Bank w roku 2020 angażował się w aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz utrzymywane do terminu zapadalności.

Zestawienie dłużnych papierów wartościowych oraz pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych wg stanu na 31.12.2020 r. przedstawiono poniżej:

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	**86 342**
w tym - Obligacje skarbowe	81 239
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	**79 357**

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny.

XVI. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448

Ryzyko stopy procentowej w Banku dotyczy ryzyka w księdze bankowej. Bank w 2020 roku nie przeprowadzał operacji w portfelu handlowym. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym jest to obecne lub przyszłe ryzyko spadku zarówno wartości dochodów, jak i wartości ekonomicznej instytucji, wynikające z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które wpływają na instrumenty wrażliwe na zmiany stóp procentowych, w związku z:

a) ryzykiem niedopasowania – wynikającym ze struktury terminowej instrumentów wrażliwych na stopę procentową, którego źródłem są różnice w czasie zmian oprocentowania, obejmujące zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej rentowności (ryzyko równoległe) lub zróżnicowane w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe);

b) ryzykiem bazowym – wynikającym ze zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem instrumentów wrażliwych na stopy procentowe, które mają podobne okresy przeszacowania, ale są wyceniane przy użyciu różnych indeksów stóp procentowych, związane z niedoskonałą korelacją podczas korekty stóp różnych instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych o podobnych cechach w zakresie zmian oprocentowania;

c) ryzykiem opcji – wynikającym z opcji (wbudowanych i jawnych), dzięki którym instytucja lub jej klient może zmienić wartość i harmonogram przepływów pieniężnych, tj.:

- wynikających z instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, ponieważ jest to w jego interesie finansowym,
- wynikających z domyślnej elastyczności instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych lub z charakterystyki tych instrumentów, takiej że zmiany stóp procentowych mogą wpłynąć na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko behawioralne związane z opcjami).

Celem strategicznym Banku w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego, w tym wyniku odsetkowego, w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku i realizacji jego planu finansowego oraz prowadzenie zrównoważonej polityki zarządzania aktywami i pasywami, która pozwoli kształtować ekspozycję Banku na ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym na poziomie nie wyższym, niż zaakceptowany.

Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

W ramach opracowywanej przez Zespół zarządzania ryzykami i analiz cyklicznej analizy ryzyka stopy procentowej prezentowana jest analiza luki terminów przeszacowania

dla wszystkich walut łącznie w przeliczeniu na PLN. W przypadku, gdy udział jednej z walut obcych przekroczy 5% sumy bilansowej Banku, sporządza się raport luki terminów przeszacowania dla tej waluty oddzielnie (w przeliczeniu na PLN).

Zarząd Banku otrzymuje sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym w okresach miesięcznych, natomiast Rada Nadzorcza Banku w okresach kwartalnych. W przypadku wzrostu poziomu ryzyka raporty mogą być opracowywane częściej.

Tabela 12. Luka niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami na dzień 31.12.2020 r. prezentuje się następująco:

Wyszczególnienie:		Terminy przeszacowania							
	Ogółem	<=1d roboczy	2d-7d	8d-1m	1m-3m	3m-6m	6m-9m	9m-12m	>12m
Aktywa	347 562	145 280	8 291	98 294	159	62 147	119	101	33 171
Pasywa	260 840	45 829	192 671	7 273	14 766	300	0	0	0
Luka netto	86 722	99 450	-184 381	91 021	-14 607	61 847	119	101	33 171
Luka narastająca		99 450	-84 930	6 091	-8 516	53 330	53 450	53 551	86 722
Względny współczynnik luki	23,25%								

Łączne niedopasowanie pomiędzy aktywami i pasywami oprocentowanymi wynosi 86 722 tys. zł, co oznacza, że występuje luka ogółem 0,25.

Zmiana wyniku w okresie 12 miesięcy:

Uwzględniając ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych, potencjalne zmiany dochodu odsetkowego na skutek zmian stóp procentowych są następujące przy wzroście stóp procentowych o 1 p.p. zmiana wyniku wyniesie 296,0 tys. zł - jest to efekt dodatniej luki w okresie 12 miesięcy, natomiast przy spadku stóp o tę samą wielkość zmiana wyniku wyniesie -296,0 tys. zł.

Uwzględniając jednocześnie ryzyko przeszacowania oraz ryzyko bazowe, a więc nierównomierne zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w Banku, przy założonej zmianie stóp procentowych NBP o 1 p.p., zmiana wyniku odsetkowego wyniesie -2 068,2 tys. zł, stanowiąc -7,4% funduszy własnych.

Tabela 13. Zmiana wartości ekonomicznej kapitału - nadzorczy test wartości odstających ***31 gru 20***

Kapitał podstawowy Tier 1	27 829,28				
Fundusze własne	27 829,28				
Scenariusze zmian stóp procentowych	**EVE**	**Zmiana EVE**	**Zmiana EVE do K. podst Tier 1 [I-VI] do F. własnych [+/- 200 p.b.]**	**Limit**	**Wykorzystanie limitu***
Scenariusz bazowy (brak zmian stóp)	**89 043,21**				

I szok równoległy wzrost	84 883,60	- 4 159,61	14,95%	15%	**99,65%**
II szok równoległy spadek	91 839,47	2 796,26	10,05%	15%	**0,00%**
III gwałtowniejszy szok (spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych)	88 052,54	- 990,67	3,56%	15%	**23,73%**
IV bardziej umiarkowany szok (wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych)	89 491,95	448,74	1,61%	15%	**0,00%**
V wzrost szoku dla stóp krótkoterminowy	87 930,08	- 1 113,13	4,00%	15%	**26,67%**
VI spadek szoku dla stóp krótkoterminowy	90 409,49	1 366,28	4,91%	15%	**0,00%**
Wzrost o 200 p.b.	85 657,26	- 3 385,95	12,17%	20%	**60,83%**
Spadek o 200 p.b.	91 912,29	2 869,08	10,31%	20%	**0,00%**

Zmiana wartości ekonomicznej kapitału na skutek zmian stóp procentowych (nadzorczy test wartości odstających):

1/ Test warunków skrajnych – zmiana o 200 p.b. zmiana wartości ekonomicznej wyniosła 3 386,0 tys. zł, co stanowiło 12,17% funduszy własnych przy limicie nadzorczym wynoszącym 20% funduszy własnych;

2/ Test scenariuszowy – wartość zmiany maksymalnej wyniosła 4 159,6 tys. zł, co stanowiło 14,95% kapitału podstawowego Tier 1 przy limicie nadzorczym wynoszącym 15% kapitału podstawowego Tier 1.

Żaden z limitów ograniczających poziom ryzyka stopy procentowej nie został przekroczony. Bank nie tworzy kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka stopy procentowej.

XVII. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449

Nie dotyczy.

XVIII. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450

1. W Banku wdrożono pisemne procedury w zakresie wynagrodzeń zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach. Ponadto Bank przyjmując Politykę wynagrodzeń kierował się wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu CRR oraz Rozporządzeniu delegowanym Komisji nr 604/2014. Polityka wynagrodzeń przygotowywana jest przez Zarząd Banku i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku. Polityka wynagradzania uwzględnia aktualną sytuację

finansową Banku oraz sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu jego działania. Na dzień Ujawnień obowiązuje Polityka wynagrodzeń przyjęta Uchwałą Zarządu nr 80/2020 z 16.09.2020 r. oraz zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku Uchwałą nr 36/2020 z dnia 25.09.2020 r.

2. Polityka ma zastosowanie do stałych i zmiennych składników wynagrodzenia pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku. Do stałych składników wynagrodzenia zalicza się:
   a) wynagrodzenie zasadnicze;
   b) dodatek funkcyjny;
   c) dodatek kasjerski;
   d) świadczenia w okresie czasowej niezdolności do pracy;
   e) nagrody jubileuszowe;
   f) dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych;
   g) dodatki za pracę w porze nocnej;
   h) pieniężne odprawy emerytalne i rentowe;
3. Do zmiennych składników wynagrodzeń zalicza się premie i nagrody uznaniowe, zwane dalej premią. Premie są przyznawane dla pracownika na podstawie pozytywnej oceny realizacji celów wskazanych pracownikowi do realizacji w danym okresie. Przy ocenie realizacji celów bierze się pod uwagę kryteria ilościowe i jakościowe.
4. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) dyrektywy 36/2013 - składnik zmienny nie przekracza 100 % stałego składnika łącznego wynagrodzenia każdej osoby.
5. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia – zgodnie z zatwierdzoną *Polityką wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczy w Rutce-Tartak*, - bez podziału na linie biznesowe – do osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, które mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku zalicza się członków Zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, a także osoby na Stanowiskach: ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego.

Tabela 14. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania maja istotny wpływ na profil ryzyka – 2020 rok

	Członkowie Zarządu	**Pozostali pracownicy, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko w Banku**	**Razem**
Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie	4 (do 30.09.2020 było 3)	2 (do 30.09.2020 było 3)	6

Wynagrodzenie stałe (w tys. zł)	476,3	158,5	634,8
Wynagrodzenie zmienne (w tys. zł)	20,8	23,9	44,7
Liczba osób uzyskujących odprawy	0	0	0
Wartość odpraw (w tys. zł)	0	0	0
Najwyższa wypłata Odprawy (w tys. zł)	0	0	0

6. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR -**nie dotyczy, gdyż Bank nie zatrudniał osób, których łączne wynagrodzenie wypłacone w roku 2020 przekroczyło równowartość 1 mln EUR.**

XIX. Dźwignia finansowa – art. 451

Bank oblicza wskaźnik dźwigni, zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR, jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku, wyrażoną jako wartość procentowa. Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału.

Tabela 15. Miary ekspozycji całkowitej i wartość

Wyszczególnienie	Wartość
Kapitał Tier 1	27 829
Suma ekspozycji bilansowych	372 937
Suma ekspozycji pozabilansowych	4 496
Razem wartość ekspozycji	377 433
Wskaźnik dźwigni	7,37%

W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej Bank monitoruje wskaźnik dźwigni z częstotliwością miesięczną. Poziom wskaźnika dźwigni uwzględniany jest w ramach wyznaczania bieżącego profilu ryzyka Banku i raportowany jest w ramach raportów dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku.

XX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452

Nie dotyczy.

XXI. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453

Bank dopuszcza stosowanie następujących technik ograniczania ryzyka kredytowego:

1) pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków oraz *Instrukcją monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych*. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z **Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności**;
2) techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

W Banku jako uznane zabezpieczenie, wykorzystywane w celu redukcji ryzyka kredytowego są przyjmowane następujące zabezpieczenia rzeczowe i instrumenty finansowe, stanowiące ochronę kredytową rzeczywistą, o ile spełniają wymogi określone w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE 575/2013:

1. Zdeponowane w Banku środki pieniężne,
2. Emitowane przez Rząd Rzeczpospolitej Polskiej i Narodowy Bank Polski dłużne papiery wartościowe tj.:
   1) dłużne papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne, które traktowane są jak ekspozycje wobec rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
   2) dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty sektora publicznego, które traktowane są jak ekspozycje wobec rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
3. Jednostki instytucji zbiorowego inwestowania.
4. Zdeponowane w banku będącym stroną trzecią środki pieniężne lub bankowe instrumenty pieniężne, na rachunku nie mającym charakteru powierniczego rachunku zastrzeżonego i objęte cesją lub przeniesieniem praw własności (nieodwołalnie) na rzecz Banku kredytującego.
5. Polisa ubezpieczeniowa na życie, z której prawa zostały przeniesione na Bank lub na której został ustanowiony zastaw na rzecz Banku.

Również w celach redukcji ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia finansowe, stanowiące nierzeczywistą ochronę kredytową (gwarancje). Za uznanych dostawców ochrony kredytowej nierzeczywistej Bank uznaje następujące podmioty:

1) rządy i banki centralne;
2) wielostronne banki rozwoju;
3) organizacje międzynarodowe, ekspozycjom wobec, których przypisuje się wagę ryzyka 0% w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
4) podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których są traktowane jak ekspozycje wobec banków lub rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
5) jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne;
6) banki.

Podstawowymi formami zabezpieczenia, ustanowionymi w 2020 r. w Banku były:

1) weksel własny In Blanco wraz z deklaracją wekslową;
2) poręczenie wg prawa cywilnego;
3) przelew (cesja) wierzytelności;
4) hipoteka na nieruchomości;
5) przewłaszczenie na zabezpieczenie.

Tabela 16. Ekspozycje zabezpieczone poszczególnymi rodzajami zabezpieczeń – 31.12.2020 r.

Rodzaj zabezpieczenia	**Wartość ekspozycji**
Blokada środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych	21
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	53 129
Hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałej	65 693
Kaucja	447
Poręczenie według prawa cywilnego	71
Przelew (cesja) wierzytelności	3 387
Przewłaszczenie rzeczy ruchomych	215
Ekspozycje niezabepieczone	815
weksel własny In Blanco lub poręczenie według prawa wekslowego	39 617
Inne formy zabezpieczeń prawnych (przystąpienie do długu, pełnomocnictwo do rach)	79

XXII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego – art. 454

Nie dotyczy.

XXIII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego – art. 455

Nie dotyczy.

XXIV. Wymogi informacyjne na temat podejścia do ryzyka płynności zgodnie z Rekomendacją 18 Rekomendacji P

Ryzyko płynności w Banku jest definiowane jako ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych w terminie ich wymagalności bez ponoszenia nie akceptowalnych strat.

Podstawowym celem zarządzania płynnością w Banku jest więc zabezpieczenie terminowej realizacji wszystkich zobowiązań, przy jednoczesnym uzyskaniu możliwie wysokiego zwrotu z kapitału.

Zarządzanie ryzykiem płynności realizowane jest przede wszystkim z uwzględnieniem zapisów Rozporządzenia CRR, Rozporządzenia MRiF oraz Uchwały Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej ustalenia wiążących banki norm płynności. Zasady realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności określa zatwierdzana przez Zarząd polityka zarządzania tym ryzykiem, natomiast operacyjne zarządzanie płynnością odbywa się w oparciu o wprowadzane w formie uchwał Zarządu Banku procedury wewnętrzne, w tym „Instrukcję zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak".

Cele strategiczne zarządzania ryzykiem płynności w Bank to:

1. Utrzymywanie płynności Banku na poziomie adekwatnym do rozmiarów i rodzaju prowadzonej działalności.
2. Dotrzymywanie przez Bank nadzorczych miar płynności na poziomach wymaganych zapisami Uchwały Komisji Nadzoru Finansowego oraz norm płynności wynikających z Rozporządzenia CRR.
3. Finansowanie długoterminowych należności Banku stabilną częścią bazy depozytowej.
4. Zarządzanie płynnością Banku w sposób pozwalający w ramach przyjętych założeń i limitów maksymalizować zyski z posiadanych aktywów, przy równoczesnym minimalizowaniu kosztów związanych z utrzymywaniem płynności.

Działania sprzyjające realizacji celów strategicznych podejmowane przez Bank:

1. Rozbudowa stabilnej bazy depozytowej podmiotów niefinansowych opartej na finansowaniu detalicznym.
2. Monitorowanie i aktualizacja operacyjnego planu zachowania ciągłości działania Banku z punktu widzenia zapewnienia utrzymania bezpiecznego poziomu płynności.

3. Pełne wykorzystywanie w zarządzaniu płynnością możliwości wdrożonych w Banku systemów, w tym m.in. poprzez przeprowadzanie statycznych i dynamicznych analiz symulacyjnych w zakresie płynności.

Bank utrzymuje płynność kierując się realizacją następujących celów operacyjnych:

- zachowanie zdolności do rozliczeń płatności przez rachunek bieżący,
- utrzymywanie pożądanego poziomu aktywów płynnych pozwalającego na regulowanie krótko i średnioterminowych potrzeb płynnościowych Banku,
- uwzględnienie potrzeb płynności finansowej na etapie przygotowywania rocznych i długookresowych planów działalności Banku (w szczególności planów akcji kredytowej).

W procesie zarządzania płynnością Bank sprawuje kontrolę nad:

- strukturą bilansu oraz pozycji pozabilansowych w poszczególnych walutach,
- projekcją przepływów pieniężnych,
- polityką cenową i ofertą produktową.

Zarządzając płynnością Bank bierze pod uwagę szereg czynników zewnętrznych, będących poza kontrolą Banku takich jak:

- politykę pieniężną Narodowego Banku Polskiego i innych banków centralnych,
- sytuację gospodarczą kraju,
- ocenę standingu finansowego Banku,
- możliwości i warunki współpracy z innymi bankami,
- dopłaty unijne.

Zarządzanie płynnością odbywa się zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Metody pomiaru i monitorowania płynności finansowej Banku:

1) Nadzorcze miary płynności wynikające z Uchwały KNF oraz normy płynności wynikające z Rozporządzenia CRR (codziennie);
2) Ocena jakości źródeł finansowania (w okresach miesięcznych) polegająca na:
    - Określeniu stabilności pasywów (osad);
    - Ustaleniu zrywalności depozytów terminowych;
    - Zbadaniu koncentracji depozytów wg grup podmiotowych;
    - Analizie „dużych deponentów";
    - Analizie możliwego wypływu środków z rachunków bieżących poprzez elektroniczne kanały dostępu.
3) Analiza struktury aktywów (w okresach miesięcznych);
4) Analiza urealnionej luki płynności (w okresach miesięcznych);
5) Ocena wskaźnikowa płynności (w okresach miesięcznych);
6) Prognozowanie ekspozycji na ryzyko płynności (w okresach miesięcznych);

7) Testy warunków skrajnych (stress test) (w okresach kwartalnych);

Zgodnie z Uchwałą 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego Bank dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień roboczy. W 2020 r. nadzorcze miary płynności kształtowały się na bezpiecznym poziomie. Zarówno płynność krótkoterminowa, jak i długoterminowa były niezagrożone. Wartość miar na dzień 31.12.2020 roku przedstawia się następująco:

Aktywa*			w tys. zł
A1	Podstawowa rezerwa płynności		197 141,55
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności		0,00
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym		0,00
A4	Aktywa o ograniczonej płynności		151 573,37
A5	Aktywa niepłynne		12 930,18
Pasywa*			w tys. zł
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta		27 829,40
B2	Środki obce stabilne		264 797,23
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym		0,00
B4	Pozostałe zobowiązania		1 950,87
B5	Środki obce niestabilne		79 527,34
Miary płynności		Wartość minimalna nadzorcza	Wartość
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1 / A5)	1,0	2,15
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1 + B2) / (A5 + A4))	1,0	1,78

* z uwzględnieniem korekt wynikających z metodologii wyznaczania nadzorczych miar płynności

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych (akt delegowany), Bank miał obowiązek sprawozdawania i dziennego monitorowania w zakresie: aktywów płynnych, wypływów i wpływów płynności (wskaźnik LCR). Na koniec roku ukształtował się on na poziomie 527%, przy wymaganych 100%.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

Uczestnicy procesu zarządzania ryzykiem płynności	**Zakres odpowiedzialności**
Rada Nadzorcza	1) Sprawuje nadzór nad ryzykiem płynności, jakie ponosi Bank; 2) zatwierdza maksymalny poziom ryzyka płynności, jaki może obciążać działalność Banku (apetyt na ryzyko); 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku w zakresie zarządzania

	ryzykiem płynności dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka; 4) powinna zapewnić, by członkowie Zarządu i odpowiedni pracownicy posiadali właściwe kompetencje; 5) nadzoruje realizację *Polityki* zarządzania ryzykiem płynności; 6) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych; 7) analizuje raporty w zakresie poziomu płynności Banku oraz zapewnia, by Zarząd Banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów.
Komitet Audytu	Monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej.
Zarząd Banku	1) Ponosi odpowiedzialność za ryzyko płynności, jakie ponosi Bank oraz za efektywność metod zarządzania tym ryzykiem; 2) określa tolerancję ryzyka płynności, zgodną z apetytem na ryzyko Banku, adekwatną do Strategii zarządzania ryzykiem oraz do roli, jaką Bank pełni w systemie finansowym i przedstawia do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej; 3) projektuje i wdraża system zarządzania ryzykiem płynności, obejmujący środowisko zarządzania ryzykiem i proces zarządzania ryzykiem płynności, zintegrowany z procesem zarządzania ryzykiem w Banku; 4) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka; 5) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych polityk oraz procedur w zakresie zarządzania ryzykiem płynności; 6) pełni nadzór nad testami warunków skrajnych, w tym: a) zapewnia, aby testy warunków skrajnych były analizowane odpowiednio konserwatywnie, bez względu na bieżącą sytuację płynnościową Banku, a więc także wtedy, gdy dostępność płynności jest nieograniczona, b) omawia rezultaty przeprowadzonych testów warunków skrajnych, c) zapewnia, by rezultaty przeprowadzonych testów warunków skrajnych były wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego Banku, d) dokonuje przeglądu założeń, scenariuszy oraz rezultatów testów warunków skrajnych, e) regularnie raportuje wyniki testów warunków skrajnych Radzie Nadzorczej; 7) odpowiada za system informacji zarządczej i poprawność polityki informacyjnej (ujawnień) w zakresie zarządzania ryzykiem płynności; 8) przekazuje Radzie Nadzorczej okresową informację, przedstawiającą w sposób rzetelny, przejrzysty rodzaje i wielkość ryzyka płynności w działalności Banku; 9) co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej *Polityki* w zakresie ryzyka płynności pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Zarząd informuje Radę Nadzorczą o wynikach dokonanej oceny; 10) przyjmuje procedury zarządzania pomiaru i monitorowania ryzyka płynności oraz plany awaryjne utrzymania płynności finansowej w Banku; 11) podejmuje decyzje o zakupie papierów wartościowych.
Prezes Zarządu	1) Zapewnia funkcjonowanie skutecznych systemów kontrolnych i audytu; 2) nadzoruje Stanowisko braku zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Stanowisko audytu wewnętrznego.
Wiceprezes Zarządu ds. ryzyka	1) Pełni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności; 2) zapewnia funkcjonowanie skutecznych systemów kontrolnych; 3) nadzoruje ZRA (Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz).
Członek Zarządu/Główny	1) Pełni nadzór nad ZFS (Zespół Finansów i Sprawozdawczości); 2) pełni nadzór nad bezpieczeństwem finansowym Banku, w tym nad

Księgowy	zapewnieniem płynności Banku oraz zapasu gotówki, w szczególności poprzez: • monitorowanie każdego dnia roboczego wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego w banku współpracującym oraz monitorowanie pozostałych rachunków Banku, • bieżącą analizę wartości zasileń i odprowadzeń gotówki w poszczególnych jednostkach organizacyjnych w celu określenia pozycji na każdy dzień, • podejmowanie decyzji o zagospodarowaniu lub pozyskaniu środków, • monitoring rachunku walutowego 3) wycenia aktywa i pasywa, odpowiada za bieżące ustalanie cen na instrumenty finansowe; 4) ustala wynik finansowy Banku; 5) pełni bezpośredni nadzór nad gospodarką finansową Banku oraz nad sprawnością i prawidłowością dokonywania rozliczeń międzybankowych, 6) opracowuje założenia do planów ekonomiczno-finansowych Banku, 7) opracowuje plany ekonomiczno-finansowych Banku, 8) realizuje zadania wynikające z Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz odpowiada za obszar rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, w tym kontroli finansowej.
Komitet ds. przeglądu procedur	1) Dokonuje przeglądów procedur dotyczących zarządzania ryzykiem płynności, w tym: strategii zarządzania ryzykami, *Polityki zarządzania ryzykiem płynności*, zasad pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli ryzyka płynności; 2) dokonuje przeglądów testów warunków skrajnych.
Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz	1) Projektuje założenia do określania spójnej z apetytem na ryzyko Banku tolerancji ryzyka płynności oraz przedstawia propozycje norm ostrożnościowych ograniczających ekspozycję Banku na ryzyko płynności; 2) dokonuje pomiaru ryzyka płynności wraz z określeniem narzędzi pomiaru ryzyka płynności; 3) monitoruje i kontroluje ekspozycję na ryzyko płynności i zapotrzebowanie na finansowanie oraz kontroluje przestrzeganie obowiązujących limitów; 4) sporządza raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko płynności Banku, w tym raporty dla Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej; 5) projektuje założenia do testów warunków skrajnych; 6) przeprowadza i sprawozdaje testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności; 7) przygotowuje procedury zarządzania ryzykiem płynności, w tym zasady jego pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli oraz zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych; 8) opracowuje / aktualizuje plan awaryjny utrzymania płynności finansowej Banku; 9) dokonuje codziennego (w każdym dniu sprawozdawczym określonym przepisami) wyznaczania nadzorczych miar płynności (wymogów płynności) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu i Komisji (UE) nr 575/2013, Rozporządzeniem Komisji (UE), a także innymi przepisami prawa w zakresie płynności i ich udokumentowania; 10) opracowuje projekt polityki bazy depozytowej; 11) opracowuje projekt strategii Banku, polityki kapitałowej i planu finansowego Banku oraz monitorowanie i ocenę ich realizacji; 12) uczestniczy w corocznym przeglądzie zasad i regulacji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.
Zespół Finansów i Sprawozdawczości	1) Sporządza sprawozdawczość obligatoryjną dla NBP, BFG, KNF i innych instytucji; 2) współpracuje z instytucjami zewnętrznymi w zakresie sporządzania

	sprawozdawczości obligatoryjnej; 3) prowadzi obsługę rachunków loro, nostro, rachunków lokacyjnych i depozytowych, papierów wartościowych, rachunku maklerskiego; 4) opracowuje, we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Banku, regulacje wewnętrzne dotyczące inwestycji finansowych w tym : obrotu papierami wartościowymi, lokatami terminowymi, operacjami walutowymi oraz kasowością i zarzadzania gotówką w Banku; 5) zarządza poziomem rezerwy obowiązkowej, w tym nalicza i reguluje rezerwę obowiązkową; 6) bieżąco zarządza ryzykiem płynności, zgodnie z obowiązującymi przepisami i limitami, poprzez operacje rynku pieniężnego, walutowego oraz kapitałowego; 7) monitoruje rachunki nostro; 8) aktualizuje i publikuje tabele kursowe; 9) efektywnie gospodaruje bezgotówkowymi nadwyżkami i niedoborami płynności, zawiera transakcje na międzybankowym rynku pieniężnym i papierów wartościowych w ramach zawartych umów oraz poszukuje i analizuje alternatywne źródła finansowania niedoborów i inwestuje nadwyżki środków oraz podejmuje decyzje w tym zakresie w ramach posiadanych pełnomocnictw; 10) prowadzi rejestry transakcji instrumentami rynku pieniężnego, kapitałowego oraz transakcji walutowych; 11) prowadzi rejestry lokat i depozytów w systemie Banku.
Zespół Rozliczeń	1) Rozlicza i księguje transakcje przychodzące i wychodzące; 2) przeprowadzanie transakcji w obrocie dewizowym oraz prowadzenie rejestru transakcji walutowych; 3) wykonuje obsługę elektroniczną krajowych rozliczeń bankowych w systemie ELIXIR, SORBNET; 4) realizuje obowiązki wynikające z uczestnictwa Banku w obowiązkowym systemie gwarantowania depozytów.
Zespół Obsługi Informatycznej	1) Opiniuje projekty nowych produktów w zakresie wymogów i możliwości systemu finansowo-księgowego; 2) zapewnia wsparcie informatyczne dla nowych produktów.
Stanowisko ds. produktów i marketingu	Opracowuje i modyfikuje regulacje produktowe.
Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej	Opiniuje projekty strategii i polityk dotyczących zarządzania ryzykiem płynności, procedury pomiaru, raportowania i limitowania ryzyka płynności; kontroluje proces zarządzania ryzykiem płynności poprzez testowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami obowiązującymi w Banku, w tym Matrycą Funkcji Kontroli.
Stanowisko audytu wewnętrznego	Kontroluje i ocenia sprawność działania systemu zarządzania ryzykiem płynności, dokonuje regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem płynności obowiązujących w Banku.
Pozostali pracownicy banku	1) Mają obowiązek przestrzegania regulacji obowiązujących w Banku oraz realizacji powierzonych działań; 2) informują Zarząd o wszelkich sytuacjach, które mogą doprowadzić do powstania zagrożenia utraty płynności.

Bank zarządza płynnością krótko-, średnio- i długoterminową. Kluczowe znaczenie dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, która wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy, tak aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności. Płynność

śróddzienna Banku zabezpieczana jest przez bank Współpracujący, tj. Bank BPS S.A., który w ciągu dnia operacyjnego realizuje wszystkie operacje bezgotówkowe uznające i obciążające rachunek bieżący Banku.

Z uwagi na niewielką skalę działalności Banku funkcje zarządzania ryzykiem można uznać za scentralizowane. Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd Banku, a nadzór nad zarządzaniem płynnością sprawuje Wiceprezes Zarządu ds. ryzyka. Zadania związane z utrzymywaniem płynności bieżącej Banku wykonywane są przez Członka Zarządu/Głównego Księgowego, a zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Zespół zarządzania ryzykami i analiz.

Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie podstawowym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, głównie gospodarstw domowych. Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności Bank finansuje aktywa o dalszych przedziałach zapadalności jedynie najbardziej stabilną częścią środków pozyskanych od klientów, czyli tzw. osadem na depozytach. Strukturę podstawowych źródeł finansowania Banku oraz poziom wyznaczonego na nich osadu według stanu na 31.12.2020 r. prezentuje poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 2020.12.31
A.	**Wskaźnik osadu ogółem**	**81,43**
I.	**Wskaźnik osadu dla r-ków bieżących ogółem**	**70,06**
II.	**Wskaźnik osadu dla dep. term. i zablok. ogółem**	**87,08**
A.1.	**Podmioty finansowe (niebankowe)**	**0,00**
a)	rachunki bieżące	0,00
b)	depozyty terminowe i zablokowane	0,00
A.2.	**Podmioty niefinansowe ogółem**	**82,71**
a)	rachunki bieżące	72,19
b)	depozyty terminowe i zablokowane	91,24
A.2.1	**Gospodarstwa domowe**	**89,87**
a)	rachunki bieżące	81,66
b)	depozyty terminowe i zablokowane	95,98
A.2.2	**Przedsiębiorstwa i instytucje niekomercyjne**	**52,90**
a)	rachunki bieżące	49,46
b)	depozyty terminowe i zablokowane	39,97
A.3.	**Instytucje sektora rządowego i samorządowego**	**55,58**
a)	rachunki bieżące	43,06
b)	depozyty terminowe i zablokowane	2,63

Wskaźniki stabilności liczone są jako iloraz stanu minimalnego (pomniejszonego o wartości czynnika jakościowego) i stanu średniego w okresie ostatnich 12-tu miesięcy na podstawie danych dziennych

Oprócz wspomnianych depozytów stabilnych, Bank finansuje swoją działalność funduszami własnymi.

W celu zapewnienia pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów, dokonuje się analizy rozkładu ich zapadalności/wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych, obliczając wskaźniki tzw. luki płynności. Bank stosuje schematy urealniania terminów zapadalności wybranych, kluczowych z punktu widzenia płynności, pozycji aktywów i pasywów, aby poprawnie prognozować zachowanie się struktury bilansu oraz wpływów i wypływów w czasie. Schematy urealniania wynikają ze specyfiki instrumentów finansowych lub z zaobserwowanych historycznie zachowań, takich jak przedpłaty kredytów czy utrzymywanie się osadu depozytowego. Na podstawie urealnionych wartości Bank oblicza wskaźniki skumulowanej luki płynności.

Lp.	Wyszczególnienie	<=1 m-ca	>1 m-ca <=3 m-cy	>3 m-ca <=6 m-cy	>6 m-ca <=1 rok	>1 rok <= 2 lata	> 2 lat <= 5 lat
1.	Luka	38 091	770	3 832	15 273	26 793	38 251
2.	Luka skumulowana	38 091	38 861	42 693	57 966	84 759	123 010
3.	Wskaźnika płynności skumulowany	1,38	1,37	1,41	1,55	1,80	2,16

Analiza urealnionych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów wykazała, że limity dotyczące wskaźników luki we wszystkich okresach zostały dotrzymane.

W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza w okresach kwartalnych/rocznych testy warunków skrajnych o następujących założeniach:

- ✓ Test RP-1 zakładający nagły spadek zobowiązań bieżących i terminowych od sektora niefinansowego i budżetowego o 20 % przy jednoczesnym założeniu konieczności utrzymania wskaźnika M4 na poziomie min. 1;
- ✓ Test RP-2 obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wypływów środków. Wynikiem testu jest obliczenie liczby dni okresu obsługi klientów Banku przy różnej dynamice wypływu środków;
- ✓ Test RP-3 zakładający nagły wzrost wypływów płynności o 20 % co powoduje spadek wartości aktywów płynnych o tą wartość i obliczenie wskaźnik LCR przy konieczności utrzymania jego wartości na poziomie minimum 100 %;
- ✓ Test RP-4 zakładający nagły spadek o 30 % wartości depozytów zgromadzonych przez klientów, do których mają oni dostęp za pomocą kanałów elektronicznych co powoduje wzrost wypływów o powyższą wartość, oraz spadek wartości aktywów płynnych również o tą wartość. Na podstawie powyższych założeń oblicza się wskaźnik LCR i zakłada się konieczność utrzymania wartości wskaźnika LCR na poziomie minimum 100 %;
- ✓ Test RP-5 odwrócony zakłada nagły spadek środków obcych stabilnych – B2, przy jednoczesnym założeniu konieczności utrzymania wartości wskaźnika M4 na poziomie

minimum 1,00. Wynikiem testu jest obliczenie o ile mogłyby spaść środki obce stabilne zarówno w wartości procentowej jak i kwotowej;

- ✓ Test RP-6 odwrócony polega na obliczeniu wartości procentowej zobowiązań bieżących i terminowych ogółem, lub wartości procentowej zobowiązań bieżących, które zostaną pokryte posiadanymi środkami, jak i możliwościami refinansowania odpływu zobowiązań;
- ✓ Test RP-7 obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20 %;
- ✓ Test RP-8 scenariuszowy z wykorzystaniem urealnionego zestawienia płynności. Bank dokonuje symulacji pogorszenia się jakości kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją o 10 % i przekwalifikowania ich do klasy należności zagrożonych. Na podstawie testu dokonuje się analizy zmiany skumulowanych wskaźników płynności i porównuj się ich wartość z minimalnymi limitami wewnętrznymi określonymi w Banku;
- ✓ Test RP-9 scenariuszowy z wykorzystaniem urealnionego zestawienia płynności. Bank dokonuje symulacji pogorszenia się jakości kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją o 10 % i przekwalifikowania ich do klasy należności zagrożonych, oraz jednocześnie wzrost należności z tytułu kredytów i pożyczek o 20 %. Na podstawie testu dokonuje się analizy zmiany skumulowanych wskaźników płynności i porównuj się ich wartość z minimalnymi limitami wewnętrznymi określonymi w Banku;
- ✓ Test RP-10 scenariuszowy z wykorzystaniem urealnionego zestawienia płynności. Bank dokonuje symulacji pogorszenia się jakości kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją o 10 % i przekwalifikowania ich do klasy należności zagrożonych, wzrost należności z tytułu kredytów i pożyczek o 20 %, oraz jednocześnie spadek depozytów terminowych o 20 %. Na podstawie testu dokonuje się analizy zmiany skumulowanych wskaźników płynności i porównuj się ich wartość z minimalnymi limitami wewnętrznymi określonymi w Banku.

Przeprowadzone scenariuszowe testy warunków skrajnych nie wykazały zagrożeń płynności Banku. O wynikach testów informowany był Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza. Testy są wykorzystywane do budowy awaryjnych planów płynności i dostarczają informacji zarządczej o obszarach, które w przypadku potencjalnych sytuacji stresowych mogą narazić Bank na szkodę.

Bank działając jako instytucja społecznego zaufania, był przygotowany do przezwyciężenia każdej z możliwych przyczyn powstania ryzyka utraty płynności. Plany awaryjne opracowane zostały na wypadek, gdyby rozwiązania normalnie stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazały się bezskuteczne. Szczegółowy wykaz podejmowanych działań w sytuacji awaryjnej zostały zawarte w *Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Rutce Tartak*.

Bank monitoruje płynność na każdy dzień roboczy. Zarząd Banku raz w miesiącu otrzymuje raport w zakresie ryzyka płynności oraz raport z przestrzegania limitów i w oparciu o powyższe dokonuje oceny ryzyka płynności.

Rada Nadzorcza Banku otrzymuje kwartalną syntetyczną informację w zakresie ryzyka płynności oraz poziomu kształtowania się apetytu na ryzyko wg stanu na ostatni dzień kwartału i na ich podstawie dokonuje analizy i oceny ryzyka płynności. Z informacjami powyższymi Rada Nadzorcza zostaje zapoznana na pierwszym posiedzeniu po zakończeniu każdego kwartału.

Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem płynności przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem płynności podlega badaniu i ocenie w ramach systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Załącznik nr 1

Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także spełnienia przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy - Prawo bankowe.

Bank zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe posiada system zarządzania, składający się z systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, a także odpowiednią politykę wynagrodzeń wspierającą kulturę ryzyka (zarządzania ryzykiem).

1. Informacja o systemie zarządzania ryzykiem, strategii i celach zarządzania ryzykiem

Opis systemu zarządzania zawarto w załączniku nr 3 niniejszego Ujawnienia.

2. Informacja o systemie kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, stanowiący element systemu zarządzania Bankiem.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

1. skuteczności i efektywności działania Banku,
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach.

Na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, a także działanie mechanizmów kontrolnych oraz dokonywanie w ramach obowiązków służbowych pracowników poziomego monitorowania (w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację lub testowanie.

Na drugi poziom składa się co najmniej:

a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie;

b) działalność Komórki do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej.

Pracownicy komórek Banku na drugim poziomie w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez monitorowanie pionowe (weryfikacja lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi) i monitorowanie poziome (weryfikacja lub testowanie poziome na drugim poziomie).

Na trzeci poziom składa się działalność Stanowiska audytu wewnętrznego.

Nadzór organów Banku nad systemem kontroli

Rada Nadzorcza

1. Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej.
2. W ramach nadzoru nad działalnością Banku Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, Komórki audytu wewnętrznego, Zarządu Banku.
3. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Komórki audytu wewnętrznego.
4. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:
   a) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
   b) zatwierdza politykę zgodności Banku;
   c) najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

Zarząd

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach pracy funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz zapewnienie niezależności odpowiednich komórek oraz środków finansowych.
2. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze Stanowiskiem ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Stanowiskiem audytem wewnętrznego, a także dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym

zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.

3. Zarząd Banku zatwierdza kryteria wyodrębnienia procesów istotnych oraz listę procesów istotnych, a także ich powiązanie z celami ogólnymi i szczegółowymi systemu kontroli wewnętrznej.
4. Zarząd Banku zapewnia dokonywanie regularnego przeglądu wszystkich procesów funkcjonujących w Banku pod kątem ich istotności.
5. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
6. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
   a) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
   b) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
   c) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
7. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w pkt. 1.

System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem. Zasady przeprowadzania kontroli ryzyka są zgodne z „Regulaminem kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak", oraz powinny być odzwierciedlone w planie kontroli Banku.

Każdy pracownik Banku ma obowiązek dokonywania bieżącej kontroli ryzyka na zajmowanym stanowisku pracy, w ramach wynikających z przydzielonych mu zadań i na zasadach wynikających z regulacji wewnętrznych Banku.

Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych mają obowiązek przeprowadzania kontroli przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej stosowany jest model trzech linii obrony, w którym wyodrębnia się:

1) funkcję kontroli,

2) komórki kontrolne,

3) audyt wewnętrzny.

Funkcja kontroli - ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji, tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Komórki kontrolne:

Komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej– ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz dokonywanie monitorowania przestrzegania mechanizmów kontroli, zwłaszcza w zakresie testowania pionowego, a także przedstawianie raportów w tym zakresie – działanie komórki w zakresie zgodności regulowane jest w odpowiednim regulaminie zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą, natomiast w zakresie kontroli wewnętrznej w Regulaminie kontroli wewnętrznej;

Pracownik Zespołu zarządzania ryzykami i analiz, któremu w zakresie obowiązków przypisano testy pionowe w zakresie działalności kredytowej i depozytowej Banku - ma za zadanie dokonywanie monitorowania przestrzegania mechanizmów kontroli, zwłaszcza w zakresie testowania pionowego w odniesieniu do działalności kredytowej i depozytowej Banku.

Niezależny Audyt Wewnętrzny ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem Audytu Wewnętrznego – jego działanie jest uregulowane w Regulaminie funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Rutce - Tartak (Karta Audytu) oraz Strategii funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak.

Schemat organizacji trzech linii obrony w ramach struktury organizacyjnej banku

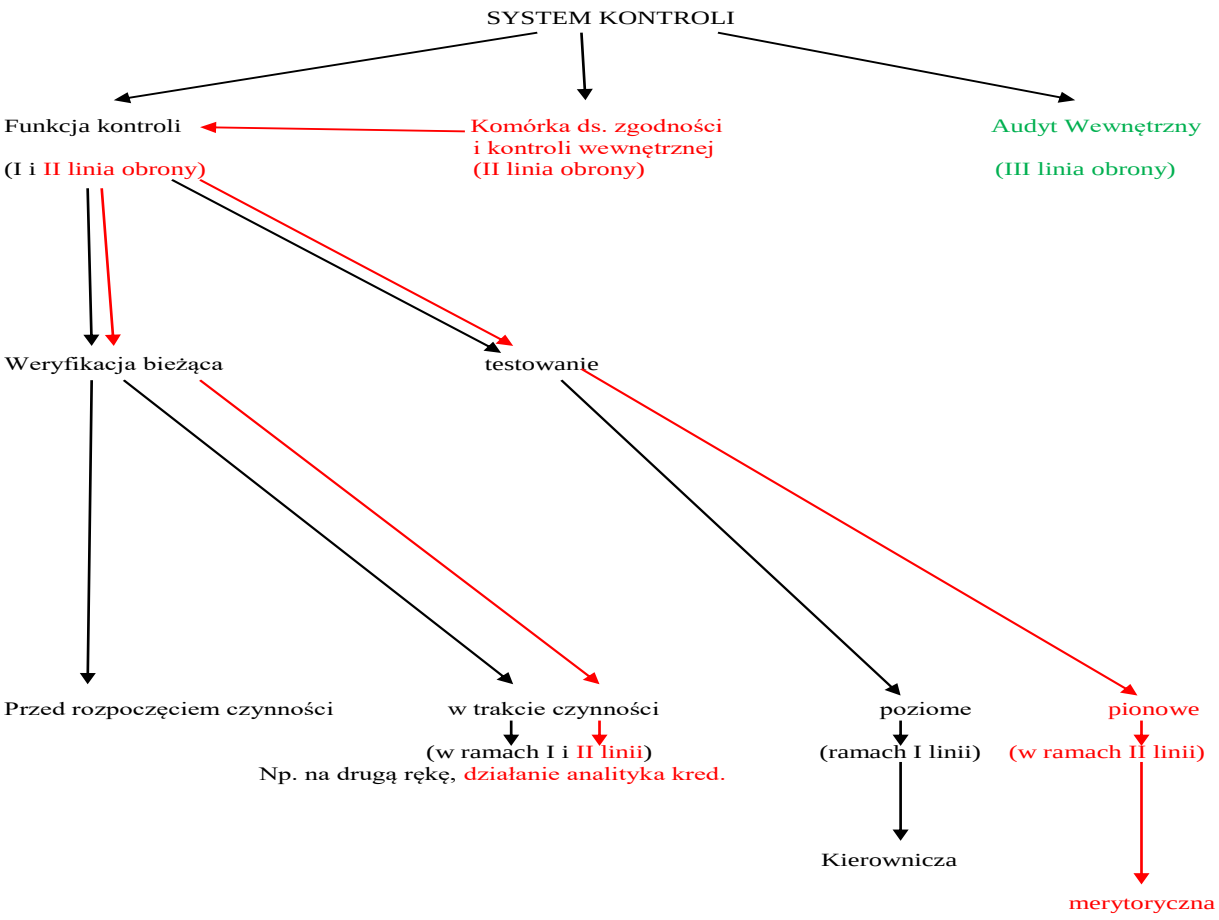

Do głównych zadań i czynności wykonywanych przez Komórkę ds. zgodności i kontroli wewnętrznej w zakresie funkcji kontroli należy:

1) dokonywanie testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez planowe i doraźne kontrole w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku, mające na celu dokonywanie ocen zgodności działania kontrolowanych jednostek i komórek organizacyjnych Banku z obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi, a także ocena poprawności stosowania i przestrzegania w kontrolowanych jednostkach i komórkach ustanowionych mechanizmów kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem zadań komórki,
2) opracowywanie i prowadzenie matrycy funkcji kontroli
3) dokonywanie analiz niezbędnych do oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku, z wyłączeniem zadań komórki, w oparciu o dane uzyskiwane w wyniku przeprowadzanego testowania (kontroli) oraz dane otrzymywane z systemu sprawozdawczości,
4) bieżące monitorowanie i ocena stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych,
5) monitorowanie i ocena stopnia realizacji zaleceń nadzorczych wydawanych przez KNF oraz zaleceń pokontrolnych wydawanych przez inne organy kontrolne w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku,

6) opiniowanie i monitorowanie realizacji planów kontroli związanych z testowaniem przestrzegania mechanizmów kontrolnych przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne Banku (testowaniem poziomym),
7) sygnalizowanie niekorzystnych zjawisk występujących w działalności jednostek i komórek organizacyjnych Banku,
8) sporządzanie okresowych sprawozdań z zakresu prowadzonej działalności i przedkładanie ich właściwym organom Banku,
9) prowadzenie rejestrów kontroli wewnętrznych i zewnętrznych,
10) współpraca z Audytem Wewnętrznym.

Ocena skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej jest dokonywana corocznie przez Radę Nadzorczą. Ocena dotyczy adekwatności i skuteczności poszczególnych elementów kontroli wewnętrznej pod kątem zapewnienia realizacji celów kontroli wewnętrznej, w tym skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych.

Zapewnienie niezależności i zasobów komórkom kontrolnym

1. W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Komórki audytu wewnętrznego.
2. Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają Regulamin funkcjonowania Komórki ds. zgodności oraz Regulamin funkcjonowania Komórki audytu wewnętrznego.
3. Komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Komórka audytu wewnętrznego mają zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.
4. Komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Komórka audytu wewnętrznego uczestniczą w posiedzeniach Zarządu Banku.
5. Komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Komórka audytu wewnętrznego uczestniczą w posiedzeniach Rady Nadzorczej w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.
6. Powoływanie na Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Stanowisko audytu wewnętrznego odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.
7. Odwołanie ze Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Stanowiska audytu wewnętrznego odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu tej osoby przez Radę Nadzorczą.
8. W Banku funkcjonuje szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w Komórce ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Komórce audytu wewnętrznego, zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich

zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach.

9. W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników zatrudnionych w Komórce ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Komórce audytu wewnętrznego przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.
10. W przypadku zmiany na Stanowisku ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Stanowisku audytu wewnętrznego, Bank niezwłocznie informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego, wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany.
11. Pracownik Audytu Wewnętrznego posiada kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności w zakresie badania ryzyka występującego w działalności Banku oraz ma dostęp do wszelkich niezbędnych informacji.
12. Pracownik zatrudniony na Stanowisku ds. zgodności i kontroli wewnętrznej posiada kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności występującym w działalności Banku oraz ma dostęp do wszelkich niezbędnych informacji.
13. Zarząd jest odpowiedzialny za zapewnienie środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników zatrudnionych w Komórce do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Komórce audytu wewnętrznego.

3. Informacja o polityce wynagrodzeń

Na politykę wynagrodzeń w Banku składa się:

1) Regulamin działania Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak

2) Uchwała Zebrania Przedstawicieli w sprawie ustalenia wynagrodzeń dla Przewodniczącego i członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Rutce-Tartak.

3) Polityka wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak.

4) Regulamin wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Rutce-Tartak.

5) Uchwały ustalające wysokość wynagrodzeń członków Zarządu przyjęte przez Radę Nadzorczą

Zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej Banku określa „Regulamin działania Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak". Szczegółowe zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej ustalane są zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w Banku oraz uchwałą Zebrania Przedstawicieli w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej.

W Banku obowiązuje, zatwierdzona przez Radę Nadzorczą „Polityka wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak", która określa zasady ustalania, wypłaty i monitorowania stałych i zmiennych składników wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku.

Wynagrodzenie całkowite pracowników składa się ze stałych składników wynagrodzenia oraz zmiennych składników wynagrodzenia. Stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia u pracownika nie może przekraczać 100%.

Do stałych składników wynagrodzenia zalicza się:

1) wynagrodzenie zasadnicze;
2) dodatek funkcyjny;
3) dodatek kasjerski;
4) świadczenia w okresie czasowej niezdolności do pracy;
5) nagrody jubileuszowe;
6) dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych;
7) dodatki za pracę w porze nocnej;
8) pieniężne odprawy emerytalne i rentowe;

Do zmiennych składników wynagrodzenia zalicza się premie i nagrody uznaniowe, zwane dalej premią.

Wprowadzenie Polityki ma na celu:

1) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą akceptowalny ogólny poziom ryzyka;
2) wspieranie realizacji strategii zarządzania Bankiem i strategii zarządzania ryzykiem Banku;
3) ograniczenie konfliktu interesów;
4) kształtowanie kultury organizacyjnej opartej na wynikach poprzez wynagradzanie pracowników za osiągnięcie trwałych wyników odpowiadających długofalowym interesom Banku.

Bank nie stosuje polityki odraczania płatności i wynagrodzenia w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych. W Banku zmiennym składnikiem wynagrodzeń jest premia.

Rada Nadzorcza opiniuje i monitoruje wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze biorąc pod uwagę zarządzanie ryzykiem oraz zachowanie zgodności działania banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Stosownie do postanowień par. 28 ust. 3 Uchwały 218/2014 KNF dotyczącej wprowadzenia Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Rutce-Tartak jako organ nadzorujący przedstawia Zebraniu Przedstawicieli, jako organowi stanowiącemu roczny raport z oceny polityki wynagradzania w Banku.

4. Informacja o powołaniu komitetu ds. wynagrodzeń

Bank, zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe nie powołuje komitetu ds. wynagrodzeń.

5. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy – Prawo bankowe.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej, oraz Radę Nadzorczą w zakresie członków Zarządu. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji. Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej nie powinni również pełnić funkcji członka zarządu oraz rady nadzorczej w innych podmiotach w liczbie ograniczonej przez art. 22aa ust 2, w powiązaniu z ust. 3.

Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z dokonaną w 2020 roku oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy - Prawo bankowe.

6. Informacja o wynikach oceny adekwatności zakresu ogłaszanych informacji do skali i profilu ryzyka Banku

Na podstawie przeprowadzonej analizy adekwatności zakresu ogłaszanych informacji do skali i profilu ryzyka ponoszonego przez Bank Spółdzielczy w Rutce-Tartak stwierdzono, że nie zaistniały przesłanki do ogłaszania informacji dodatkowych, które nie zostały objęte zakresem niniejszego Ujawnienia. Stwierdzono co następuje:

- na przestrzeni 2020 roku nie odnotowano uwag uczestników rynku ani też innych podmiotów bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji, w celu oceny działalności Banku w obszarze: metod szacowania kapitału, technik i metod stosowanych przez Bank w celu identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka

Załącznik nr 2

Oświadczenie Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd oraz Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Rutce-Tartak w związku z art. 435 ust. 1 lit. e) Rozporządzenia CRR oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Zarząd:

Imię i nazwisko Członka Zarządu	Stanowisko/funkcja	Podpis
Marta Seweryna Protasiewicz	Prezes Zarządu	
Adam Wójtowicz	Wiceprezes Zarządu	
Łukasz Łapiński	Wiceprezes Zarządu	
Elżbieta Filipkowska	Członek Zarządu/ Główna Księgowa	
Wiesław Olfier	Członek Zarządu	

W imieniu Rady Nadzorczej:

Imię i nazwisko Członka Rady Nadzorczej	Stanowisko/funkcja	Podpis
Halina Słomińska	Członek Rady Nadzorczej/ Komitetu Audytu	
Marek Dziatkowski	Członek Rady Nadzorczej/ Komitetu Audytu	Marek Dziatkowski

Załącznik nr 3

Oświadczenie na temat ryzyka

Niniejsze oświadczenie zawiera informacje dotyczące profilu ryzyka Banku na dzień 31.12.2020 r., związanego ze strategią działalności Banku, a także kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez instytucję, w tym reakcji między profilem ryzyka instytucji, a tolerancji na ryzyko określoną przez organ zarządzający Banku, w rozumieniu art. 435 ust. 1 lit. f) Rozporządzenia CRR.

Zarząd:

Imię i nazwisko Członka Zarządu	Stanowisko/funkcja	Podpis
Marta Seweryna Protasiewicz	Prezes Zarządu	
Adam Wójtowicz	Wiceprezes Zarządu	
Łukasz Łapiński	Wiceprezes Zarządu	
Elżbieta Filipkowska	Członek Zarządu/ Główna Księgowa	
Wiesław Olfier	Członek Zarządu	

W imieniu Rady Nadzorczej:

Imię i nazwisko Członka Rady Nadzorczej	Stanowisko/funkcja	Podpis
Halina Słomińska	Członek Rady Nadzorczej/ Komitetu Audytu	
Marek Dziatkowski	Członek Rady Nadzorczej/ Komitetu Audytu	

Opis systemu zarządzania ryzykiem

System zarządzania ryzykiem realizowany jest na podstawie Strategii zarządzania ryzykiem przyjętej w Banku, obejmującej cele i organizację zarządzania ryzykiem.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzaniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

W Banku prowadzony jest proces identyfikowania i pomiaru lub szacowania ryzyka, kontroli ryzyka, monitorowania i raportowania o ryzyku związanym z jego działalnością . Bank ocenia ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości. Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru lub szacowania ryzyka, kontroli ryzyka, monitorowania i raportowania o ryzyku związanym z jego działalnością, dostosowane do wielkości i profilu ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe, zawierające w sobie ryzyko koncentracji zaangażowań, ryzyko pojedynczej transakcji (kontrahenta), ryzyko rezydualne oraz ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych, a także ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Jednocześnie Bank identyfikuje w swojej działalności również inne rodzaje ryzyka. W 2020 r. w procesie identyfikacji ryzyk wyodrębniono (zidentyfikowano) następujące rodzaje ryzyka jakie potencjalnie mogą wystąpić w Banku w prowadzonej działalności:

Lp.	Nazwa ryzyka	Definicja
1	**Ryzyko kredytowe**	Ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.
2	**Ryzyko rynkowe**	Ryzyko poniesienia straty wynikającej ze zmian kursów instrumentów finansowych i walut, wartości stopy procentowej oraz cen towarów; w przypadku Banku, ze względu na niską skalę prowadzonej działalności handlowej, ogranicza się w praktyce głównie do ryzyka walutowego.
3	**Ryzyko walutowe**	Ryzyko niekorzystnych zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzących do powstania znacznych strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych; zmienność kursów walut związana jest z czynnikami całkowicie niezależnymi od Banku;

4	**Ryzyko koncentracji zaangażowań**	Ryzyko niewykonania zobowiązania / zobowiązań przez pojedyncze (także powiązane kapitałowo lub organizacyjnie) podmioty oraz przez grupy podmiotów, w przypadku których prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników; ryzyko to związane jest ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku, szczególnie przy niemożności zmniejszenia ekspozycji wobec klienta lub grupy klientów w razie niekorzystnego rozwoju sytuacji; ryzyko to związane jest ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku wobec: a) pojedynczych klientów lub grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, b) tego samego sektora gospodarczego, c) tego samego instrumentu finansowego, d) tego samego rodzaju zabezpieczenia kredytowego;
5.	**Ryzyko koncentracji znacznych zaangażowań kapitałowych**	Ryzyko wynikające ze znacznych zaangażowań kapitałowych, tj. powyżej 10% T1, mogące przyczynić się do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka banku
6.	**Ryzyko operacyjne**	Ryzyko poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych, w tym ryzyko prawne. Ryzyko operacyjne obejmuje: **Ryzyko systemów informatycznych** – ryzyko poniesienia strat z tytułu wadliwego działania lub braku odpowiedniej dostępności (ciągłości działania) systemów informatycznych
7.	**Ryzyko biznesowe**	Ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. W Banku obejmuje ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji, gdzie: 1) **ryzyko strategiczne** - ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany, 2) **ryzyko wyniku finansowego** - ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału, 3) **ryzyko otoczenia ekonomicznego** – ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot (cykliczności), 4) **ryzyko regulacyjne** - ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności, 5) **ryzyko konkurencji** – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na Bank.

8.	**Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej (IRRBB)**	Obecne lub przyszłe ryzyko spadku zarówno wartości dochodów, jak i wartości ekonomicznej instytucji, wynikające z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które wpływają na instrumenty wrażliwe na zmiany stóp procentowych, w związku z: a) ryzykiem niedopasowania – wynikającym ze struktury terminowej instrumentów wrażliwych na stopę procentową, którego źródłem są różnice w czasie zmian oprocentowania, obejmujące zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej rentowności (ryzyko równoległe) lub zróżnicowane w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe); b) ryzykiem bazowym – wynikającym ze zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem instrumentów wrażliwych na stopy procentowe, które mają podobne okresy przeszacowania, ale są wyceniane przy użyciu różnych indeksów stóp procentowych, związane z niedoskonałą korelacją podczas korekty stóp różnych instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych o podobnych cechach w zakresie zmian oprocentowania; c) ryzykiem opcji – wynikającym z opcji (wbudowanych i jawnych), dzięki którym instytucja lub jej klient może zmienić wartość i harmonogram przepływów pieniężnych, tj.: • wynikających z instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, ponieważ jest to w jego interesie finansowym, • wynikających z domyślnej elastyczności instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych lub z charakterystyki tych instrumentów, takiej że zmiany stóp procentowych mogą wpłynąć na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko behawioralne związane z opcjami).
9.	**Ryzyko płynności**	Ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych w terminie ich wymagalności bez ponoszenia nie akceptowalnych strat
10.	**Ryzyko finansowania**	Zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związanym z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.
11.	**Ryzyko kapitałowe**	Jest to ryzyko niewłaściwej struktury posiadanych funduszy własnych w relacji dla skali i rodzaju działalności Banku lub ryzyko ewentualnych problemów Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału (funduszy), w szczególności, gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w okresie niesprzyjających warunków rynkowych;
12.	**Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej**	Ryzyko wynikające z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jego planu biznesowego, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.
13.	**Ryzyko trudno mierzalne**	Rodzaj ryzyka, dla którego nie można zbudować ilościowych lub jakościowych miar oddających w sposób prawidłowy poziom (ekspozycję) ryzyka, które może ponosić Bank; do ryzyk trudno

		mierzalnych będą zaliczane w Banku te rodzaje ryzyka, których poziomu nie można jednoznacznie zidentyfikować na podstawie parametrów charakterystycznych dla danego rodzaju ryzyka; na ogół ryzyka trudnomierzalne są elementem wpływającym na inne ryzyka, zidentyfikowane w Banku jako mierzalne – np. efekt ryzyka utraty reputacji ma wpływ na poziom ryzyka płynności (odpływ bazy depozytowej); do ryzyk trudno mierzalnych Bank zalicza: a) ryzyko braku zgodności, b) ryzyko cyklu gospodarczego, c) ryzyko strategiczne, d) ryzyko utraty reputacji, e) ryzyko transferowe, f) ryzyko rezydualne, g) ryzyko modeli.
14.	**Ryzyko braku zgodności**	Ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez bank standardów postępowania
15.	**Ryzyko cyklu gospodarczego**	Ryzyko wynikające z nieuwzględnienia przez wewnętrzne modele oceny ryzyka kredytowego wpływu cyklu gospodarczego
16.	**Ryzyko utraty reputacji**	Obecne lub przewidywane ryzyko dla wyniku finansowego i kapitału, wynikające z negatywnego odbioru wizerunku Banku przez klientów, kontrahentów, udziałowców, nadzorców, regulatorów oraz opinii publicznej
17.	**Ryzyko transferowe**	Ryzyko niemożności wypełnienia przez dłużników Banku zobowiązań wobec Banku z powodu działań rządowych (w szczególności rządów krajów trzecich) w praktyce dotyczy to ograniczeń w możliwości dokonywania pieniężnych transferów zagranicznych
18.	**Ryzyko rezydualne**	Ryzyko związane ze stosowaniem przez Bank technik redukcji ryzyka kredytowego (form zabezpieczeń), które mogą być mniej efektywne niż oczekiwano w momencie ich przyjmowania
19.	**Ryzyko modeli**	Ryzyko wynikające z niedoskonałości stosowanych modeli czy też z niewłaściwego ich stosowania lub niewłaściwych danych stosowanych do opracowania lub działania modelu
20.	**Ryzyko prawne**	Ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich niestabilności, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno-prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami.
21.	**Ryzyko inwestycji finansowych**	Ryzyko inwestycji dokonywanych na własny rachunek, wynikające głównie z zaangażowań w instytucjach oraz nabywanych papierów wartościowych takich jak np. akcje i obligacje.
22.	**Ryzyko outsourcingu**	Ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na działalność Banku, w tym w szczególności na realizowane przez Bank czynności bankowe oraz bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

Ograniczanie ekspozycji na ryzyko w Banku następuje poprzez:

1. Opracowanie przez Zarząd Banku i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku Strategii, zawierającej cele strategiczne i planowane działania średnio i krótkookresowe, umożliwiające ich realizację w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym.
2. Określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank. Analizę profilu

poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje.

3. Wskazanie obszarów ryzyka, wymagających modyfikacji lub uzupełnienia technicznych i organizacyjnych instrumentów redukcji ryzyka.
4. Opracowanie, wdrożenie, przegląd i aktualizację w celu adaptacji do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku metodologii identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania, kontroli i limitowania ryzyka.
5. Określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej Banku, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku.
6. Opracowanie i wdrożenie szczegółowych pisemnych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku.
7. Wprowadzenie pisemnych procedur zarządzania rodzajami ryzyka, które zostały zidentyfikowane jako istotne w prowadzonej działalności bankowej.

   Dla pozostałych rodzajów ryzyka, uznanych za nieistotne w procesie szacowania kapitału wewnętrznego lub tych rodzajów ryzyka, które są traktowane jako część innego rodzaju ryzyka Bank nie ma obowiązku przyjmowania odrębnych regulacji wewnętrznych. Zarządzanie tymi rodzajami ryzyka dokonywane jest w oparciu o istniejące procedury i regulacje wewnętrzne odnoszące się do innych rodzajów ryzyka. Podejście to obejmuje, m.in:
   - ryzyko biznesowe, w tym: ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko zmian otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji,
   - ryzyko prawne - traktowane przez Bank jako część ryzyka operacyjnego
   - ryzyko utraty reputacji.
8. Opracowanie i bieżącą aktualizację regulacji wewnętrznych Banku, dotyczących planowanych działań zabezpieczających w postaci planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej.
9. Dokonywanie cyklicznych przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych Banku, w celu dopasowania ich zapisów do zmian profilu ryzyka lub zakresu działalności.

Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem

Zgodnie z Rozporządzeniem MRiF funkcjonujące w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech niezależnych poziomach:

1. Na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku.
2. Na drugi poziom składa się:
   a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, tj. w szczególności przez Zespół

zarządzania ryzykami i analiz oraz Zespół analiz kredytowych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie;

b) działalność wyodrębnionego Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

3. Na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Komitet Audytu,
3. Zarząd,
4. Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, któremu powierzono nadzór nad zarządzaniem ryzykiem istotnym,
5. Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
6. Komitet Kredytowy,
7. Zespół zarządzania ryzykami i analiz,
8. Zespół analiz kredytowych,
9. Zespół finansów i sprawozdawczości,
10. Stanowisko audytu wewnętrznego,
11. Pozostali pracownicy Banku.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, w szczególności przez:

- zatwierdzenie określonego przez Zarząd Banku akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka oraz monitorowanie jego przestrzegania;
- zatwierdzenie przyjętej przez Zarząd Banku strategii zarządzania ryzykiem oraz monitorowanie jej przestrzegania;
- nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem polityk i procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem;
- nadzór nad wykonywaniem przez Członków Zarządu ich obowiązków;
- określenie zasad raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

Komitet Audytu wspiera działania Rady Nadzorczej Banku w zakresie sprawozdawczości finansowej i systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem. Do jego zadań należy w szczególności: monitorowanie skuteczności systemu zarządzania ryzykiem, w tym rekomendowanie zlecania przeprowadzenia dodatkowych badań przez Audyt

Wewnętrzny, w szczególności w obszarze technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego. Zadania swe realizuje poprzez: formułowanie rekomendacji i propozycji ocen, przekazywanie informacji o dokonanych ustaleniach, wnioskach i zaleceniach.

Wykonywanie przez Komitet czynności nie zastępuje ustawowych, statutowych oraz wynikających z regulacji wewnętrznych, rekomendacji KNF i obowiązków Rady Nadzorczej Banku ani też nie zwalnia członków Rady Nadzorczej Banku z ich odpowiedzialności.

Zarząd Banku zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa, a także projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności przez:

- określanie bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka;
- opracowywanie i przyjmowanie strategii zarządzania ryzykiem;
- wprowadzanie podziału realizowanych w Banku zadań, zapewniającego niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
- nadzorowanie zarządzania ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
- opracowywanie i akceptowanie polityk oraz zapewnianie wdrożenia procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem, zgodnie z przyjętymi zasadami legislacji wewnętrznej, oraz monitorowanie ich przestrzegania;
- nadzorowanie wielkości i profilu ryzyka w Banku;
- ustanawianie zasad raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku.

Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka, któremu zgodnie ze strukturą organizacyjną powierzono nadzór nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, odpowiada za:

- nadzór nad zarządzaniem ryzykiem na drugim poziomie,
- dostarczanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku kompleksowych informacji na temat ryzyka.

Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej (SZ):

- Sprawuje nadzór nad zgodnością działalności Banku z wewnętrznymi i zewnętrznymi przepisami prawa, w tym nadzoruje coroczny przegląd zasad i regulacji w zakresie zarządzania ryzykiem,
- opiniuje projekt strategii Banku oraz polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- opiniuje projekt planu finansowego Banku, w tym system limitów wewnętrznych Banku dotyczący ryzyka,

- opiniuje zasady tworzenia, rozwiązania i wykorzystania rezerwy na ryzyko ogólne,
- opiniuje zasady identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka,
- dokonuje niezależnego testowania pionowego przestrzegania mechanizmów kontrolnych w zakresie ryzyka i ocenia ich skuteczność,
- dokonuje oceny ryzyka braku zgodności poprzez pomiar / szacowanie tego ryzyka.

Komitet Kredytowy uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego"

Zespół zarządzania ryzykami i analiz monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami.

Zespół analiz kredytowych dokonuje oceny zdolności kredytowej klientów w oparciu o aktualne oraz wiarygodne informacje, obejmujące analizę ilościową i analizę jakościową.

Zespół finansów i sprawozdawczości, odpowiada za gospodarowanie nadwyżkami środków klasyfikowanych do inwestycji finansowych.

Stanowisko audytu wewnętrznego ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Stanowisko dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku.

Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Organizacja systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak

(trzy poziomy zarządzania- trzy linie obrony)

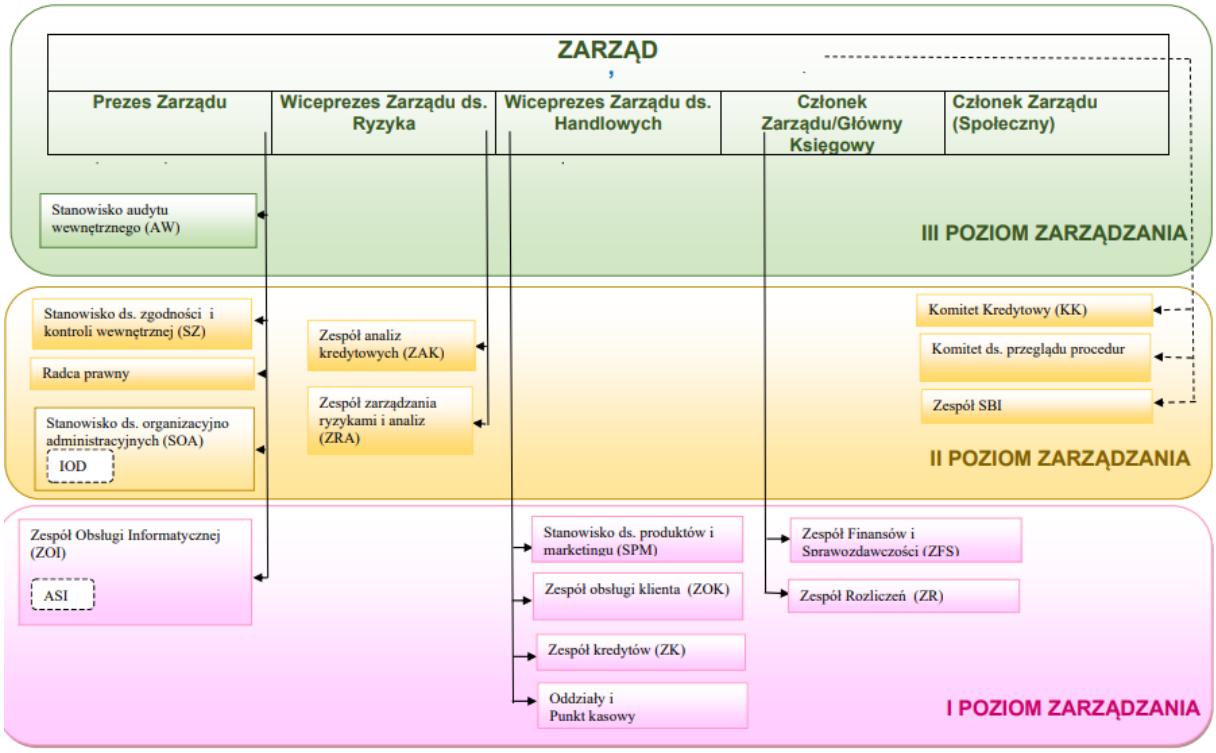

Identyfikacja, pomiar i monitorowanie ryzyka

1. Bank stosuje metody (modele) identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka, w przypadku wątpliwości w zakresie poziomu ryzyka stosuje się podejście z zachowaniem maksymalnego stopnia ostrożności.
2. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.
3. Metody lub systemy pomiaru ryzyka, a w szczególności ich założenia, są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną.
4. Przegląd i aktualizacja metod lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

Limity ograniczające ryzyko

1. Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.
2. Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania.

3. Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą, wraz z planem ekonomiczno-finansowym, ogólnego poziomu ryzyka Banku (apetytu na ryzyko).
4. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.
5. Bank określa wysokość limitów (w zależności od rodzaju ryzyka lub charakteru limitu) w oparciu o następujące przesłanki:
   1) analizę historyczną stopnia wykorzystania limitu;
   2) apetyt na ryzyko określony przez Radę Nadzorczą;
   3) analizę wpływu zrealizowania się limitu w maksymalnej wysokości na sytuację finansową Banku;
   4) rezultaty testów warunków skrajnych;
   5) wysokość ryzyka, którym jest obciążona pozycja objęta limitem.
6. Z zachowaniem limitów określonych w ustawie Prawo bankowe, Bank ustalił i weryfikuje wewnętrzne limity zaangażowań według kryteriów uwzględniających specyfikę ich działalności.
7. Procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem określają sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów wewnętrznych oraz mechanizm wczesnego ostrzegania w celu zapobieżeniu przekraczania limitów.
8. Limity wewnętrzne dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość (uwzględniając apetyt na ryzyko zatwierdzony przez Radę Nadzorczą) zatwierdza Zarząd Banku odpowiednią uchwałą.
9. Przekroczenia limitów wewnętrznych są monitorowane i poddawane szczegółowej analizie – zadania te wykonują komórki organizacyjne wskazane w procedurach szczegółowych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Zasady zarządzania ryzykiem

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje Strategia Zarządzania Ryzykiem w Banku Spółdzielczym Rutka-Tartak oraz inne regulacje takie jak polityki, instrukcje, procedury i regulaminy, obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne. Istotność poszczególnych ryzyk bank określa na podstawie procedury zawartej w Instrukcji zarządzania ryzykiem kapitałowym oraz szacowania kapitału wewnętrznego.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

1. Gromadzenie informacji.
2. Identyfikację i ocenę ryzyka.
3. Pomiar lub szacowanie ryzyka.
4. Kontrolę i limitowanie ryzyka.

5. Analizowanie i monitorowanie ryzyka .
6. Raportowanie.
7. Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

Bieżące zarządzanie ryzykiem w Banku polega na:

1. Gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka.
2. Ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu, wykorzystując do tego celu informacje otrzymane z jednostek/komórek organizacyjnych Banku.
3. Podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń.
4. Ograniczaniu/eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.

W bieżącym zarządzaniu ryzykiem w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku.

Wybór konkretnych technik ograniczania ryzyka może rodzić konsekwencje finansowe, dlatego Zarząd dokonuje analizy opłacalności i podejmuje decyzje o zastosowaniu najbardziej optymalnych rozwiązań w zakresie organizacji, automatyzacji i dokumentowania procesów zarządzania ryzykiem w Banku

W Banku stosowane są techniki testowania warunków skrajnych w zakresie objętym regulacjami wewnętrznymi banku, m.in. dotyczy to bieżącego pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, jak również planowania i ustalania wymogów kapitałowych w ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego. Na podstawie wyników testów sporządzane są analizy dotyczące wpływu danego rodzaju ryzyka w sytuacji skrajnej na sytuację Banku.

Zestawienie wskaźników i dane liczbowe dotyczące ryzyka

w tys. zł.

Wyszczególnienie	**Stan na 2020-12-31**
Wynik z tytułu odsetek	**6 935**
Wynik z tytułu prowizji	**1 795**
WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ	**8 831**
Koszty działania Banku	**6 565**
WYNIK FINANSOWY BRUTTO	**1 806**
WYNIK FINANSOWY NETTO	**1 320**
Zobowiązania wobec sektora finansowego	0
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych	340 553
Należności od sektora finansowego	20 661

Należności od sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych	144 559
Dłużne papiery wartościowe	192 949
SUMA BILANSOWA	**372 956**

l.p.	Opis wskaźników	Poziom limitu w 2020 roku	Stan na 31.12.2020	Wykorzystanie limitu
Ryzyko kredytowe				
1.	Szkodowość portfela ekspozycji kredytowych w ogólnej kwocie udzielonych kredytów zaliczonych do portfela ekspozycji kredytowych	Max 5%	0,91%	18,00%
Ryzyko kredytowe w zakresie detalicznych ekspozycji kredytowych				
2.	Szkodowości portfela detalicznych ekspozycji kredytowych w ogólnej kwocie udzielonych kredytów zaliczonych do portfela detalicznych ekspozycji kredytowych)	Max 10%	0,02%	0,21%
Ryzyko kredytowe w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie				
3.	Szkodowości portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w ogólnej kwocie udzielonych kredytów zaliczonych do portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie	Max 7%	1,27%	18,10%
Ryzyko inwestycji finansowych				
4.	Limit dopuszczalnych strat dla portfela PDO i portfela DDS w relacji do funduszy własnych	Max. 10% (limit 2 783 tys. zł)	0	0,00%
Ryzyko płynności				
5.	Miara LCR – wskaźnik pokrycia przez aktywa płynne wypływów płynności netto	Min. 150%	527%	-
6.	Nadzorcza miara płynności M3 współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi*	Min. 1,1	2,17	-
7.	Nadzorcza miara płynności M4 współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych oraz aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi*	Min. 1,1	1,78	-
8.	Pożyczki i kredyty /aktywa	Max 70%	38,75%	55,36%
9.	Horyzont przeżycia w warunkach skrajnych dla których Bank zakłada utrzymanie płynności	Min 5 dni	5,20	-
Ryzyko stopy procentowej				
10.	Zmiana wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do funduszy własnych - wrażliwość banku na niekorzystną zmianę stóp procentowych – zakładana skala zmian +/- 100 pb	Max 12 % funduszy własnych Banku	7,43%	61,92%
11.	Zmiana wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka bazowego w relacji do funduszy własnych -wrażliwość banku na niekorzystną zmianę stóp procentowych – zakładana skala zmian +/- 100 pb	Max 10 % funduszy własnych Banku	6,37%	63,70%

12.	Zmiana wartości ekonomicznej kapitału w relacji do funduszy własnych. Zmiana wartości ekonomicznej kapitału wyznaczona jako różnica pomiędzy EVE uzyskaną w scenariuszu testowym, a EVE uzyskaną w scenariuszu bazowym	20% funduszy własnych dla testu równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o +/- 200 p.b.,	12,17%	60,85%
		15% kapitału podstawowego Tier 1 w pozostałych przypadkach (testy scenariuszowe).	14,95%	99,67%
Ryzyko walutowe				
13.	Limit całkowitej pozycji walutowej na koniec dnia	Max 2% funduszy własnych Banku	18 303	3,5%
Ryzyko operacyjne				
14.	Limit straty rzeczywistej dla zdarzeń rzeczywistych z kwotą rzeczywistą	Max 125 262 zł	2 566,94 zł	2,05%
15.	Limit straty potencjalnej dla zdarzeń rzeczywistych z kwotą potencjalną	Max 250 523 zł	0 zł	0,00%
16.	Limit KRI w procesie – działalność rozliczeniowa – przypadkowe błędy pracownika	Max 200 sztuk	87	43,5%
Ryzyko braku zgodności				
17.	Koszty Banku z tytułu ryzyka braku zgodności wyliczone zgodnie z Polityką zgodności w Banku Spółdzielczym w Rutce-Tartak	Max 108 942 zł	2 517 zł	0,02%
Ryzyko kapitałowe				
18.	Minimalny łączny współczynnik kapitałowy	Min. 12,0%	22,02%	-
19.	Wskaźnik dźwigni finansowej (Kapitał TI/Całkowita kwota ekspozycji)	Min. 5%	7,38%	-
Ryzyko wyniku finansowego				
20.	Stopa zwrotu z aktywów ROA brutto	Min. 0,10%	0,48%	-

BANK SPÓŁDZIELCZY W RUTCE-TARTAK

Załącznik nr 4

Ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych

Tabela 1: Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych:

(w tys. zł)

		a	b	c	d	e	F	g	h
		Wartość bilansowa brutto /kwota nominalna ekspozycji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane			Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
				W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości				
1	Kredyty i zaliczki	748	1 421		1 421	11	1 291	867	
2	Banki centralne								
3	Instytucje rządowe								
4	Instytucje kredytowe								
5	Inne instytucje finansowe								
6	Przedsiębiorstwa								

	niefinansowe								
7	Gospodarstwa domowe	748	1 421		1 421	11	1 291	867	
8	Dłużne papiery wartościowe								
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki								
10	**Łącznie**	748	1 421		1 421	11	1 291	867	

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

Tabela 2: Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

(w tys. zł)

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
			Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna										
		Ekspozycje obsługiwane					Ekspozycje nieobsługiwane						
			Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1	Kredyty i zaliczki		165 013	199		599			1 262	3			1 702
2	Banki centralne												
3	Instytucje rządowe		19 695										
4	Instytucje kredytowe		20 661										
5	Inne instytucje finansowe												

6	Przedsiębiorstwa niefinansowe		27 799						3				3
7	W tym MŚP		27 799						3				3
8	Gospodarstwa domowe		96 859	199		599			1 259	3			1 699
9	Dłużne papiery wartościowe		192 949										
10	Banki centralne		27 250										
11	Instytucje rządowe		132 304										
12	Instytucje kredytowe		18 262										
13	Inne instytucje finansowe		15 133										
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe												
15	Ekspozycje pozabilansowe												

16	Banki centralne												
17	Instytucje rządowe												
18	Instytucje kredytowe												
19	Inne instytucje finansowe												
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe												
21	Gospodarstwa domowe												
22	**Łącznie**												

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych" (EBA/GL/2018/10)
	kolumny „h" oraz „i" - dostosowano do podziału terminowego obowiązującego w sprawozdawczości FINREP , formularz F.18, w wytycznych EBA obowiązują przedziały: kol „h" - przeterminowane >1 rok <=2 lata, kol „i" - przeterminowane >2 lata<=5 lat

Tabela 3: Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

(w tys. zł)

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
			W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3			
1	Kredyty i zaliczki	165 212			1 865			424			1 434					430
2	Banki centralne															

3	Instytucje rządowe	19 695														
4	Instytucje kredytowe	20 661														
5	Inne instytucje finansowe															
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	27 799			3			46			3					
7	W tym MŚP	27 799			3			46			3					
8	Gospodarstwa domowe	97 058			1 862			379			1 431					430
9	Dłużne papiery wartościowe	192 949														
10	Banki centralne	27 250														
11	Instytucje rządowe	132 304														
12	Instytucje kredytowe	18 262														
13	Inne instytucje	15 133														

	finansowe															
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe															
15	Ekspozycje pozabilansowe	16 224														
16	Banki centralne															
17	Instytucje rządowe															
18	Instytucje kredytowe															
19	Inne instytucje finansowe															
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 664														
21	Gospodarstwa domowe	13 560														
22	**Łącznie**	**374 385**			**1 866**			**424**			**1 434**					**430**

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie z objaśnieniami poniżej nie dotyczy banków stosujących krajowe zasady rachunkowości
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych" (EBA/GL/2018/10)

<u>Tabela 4: Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne</u> – nie dotyczy

		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe		
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe		
3	*Nieruchomości mieszkalne*		
4	*Nieruchomości komercyjne*		
5	*Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)*		
6	*Kapitał własny i instrumenty dłużne*		
7	*Pozostałe*		
8	**Łącznie**		